

Agencia Națională a Funcționarilor Publici

RAPORT

ianuarie
2023

Analiza informațiilor extrase
din
Chestionarul de evaluare
a implementării legislației
specifice în domeniul eticii
(pentru consilierii de etică)

I. Introducere

Potrivit O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, Agenția Națională a Funcționarilor Publici are atribuții privind reglementarea, monitorizarea și controlul aplicării normelor privind conduita funcționarilor publici și activitatea consilierilor de etică din cadrul autorităților și instituțiilor publice.

În scopul aplicării eficiente a dispozițiilor Codului administrativ referitoare la conduita funcționarilor publici în exercitarea funcțiilor deținute, conducătorii autorităților și instituțiilor publice au obligația de a desemna prin act administrativ un funcționar public, de regulă din cadrul compartimentului de resurse umane, pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită.

Procedura de desemnare, atribuțiile, modalitatea de organizare a activității, procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale consilierului de etică, precum și modalitatea de raportare a instituțiilor și autorităților publice în scopul asigurării implementării, monitorizării și controlului respectării principiilor și normelor privind conduita funcționarilor publici sunt reglementate prin H.G. nr. 931/2021.

Prin H.G. nr. 1269/2021 a fost aprobată Strategia Națională Anticorupție pentru perioada 2021-2025. Scopul strategiei este de a consolida sistemul național de prevenire și combatere a corupției prin consolidarea mecanismelor de identificare și gestionare a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților circumscrise acestui fenomen, în vederea garantării profesionalismului și eficienței în sectorul public, a siguranței cetățenilor și de a susține un mediu social și economic dezvoltat. Aceasta prezintă o viziune integrată, armonizată inter-instituțional cu privire la misiunea și obiectivele necesar a fi asumate de principalele instituții cu responsabilități, cu obiective generale, specifice și acțiuni principale, individualizate în funcție de competențele legale ale fiecărei instituții și specificul sectoarelor prioritare.

Strategia Națională Anticorupție 2021 - 2025, prevede la punctul 1 al *Obiectivului specific nr. 3.1. - Eficientizarea măsurilor preventive anticorupție prin remedierea lacunelor și a inconsistențelor legislative, precum și prin asigurarea implementării lor efective, din cadrul Obiectivului general nr. 3 - Consolidarea managementului instituțional și a capacității administrative pentru prevenirea și combaterea corupției*, obligații cu privire la revizuirea cadrului normativ privind consilierul de etică în scopul consolidării statutului și mandatului acestuia, raportat la evoluțiile ulterioare, respectiv analiza necesității de consolidare a statutului consilierului de etică prin reglementarea ca funcție distinctă, fără cumularea cu atribuțiile de serviciu derulate în mod curent, cu considerarea modificării statutului temporar - fie în sensul permanentizării, fie în sensul majorării perioadei de 3 ani, în sarcina Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, precum și Ministerului Justiției, cu termen de implementare 2022 - 2024.

Urmare a completării cadrului legal specific consilierului de etică prin H.G. nr.931/2021 și OPANFP nr. 26/2022, în scopul realizării unei analize a modului de implementare a legislației specifice în domeniul eticii, identificarea principalelor dificultăți întâmpinate în exercitarea atribuțiilor specifice consilierului de etică și a unor opțiuni de reglementare care să contribuie la

dezvoltarea rolului consilierului de etică în cadrul autorităților și instituțiilor publice, Agenția a lansat un sondaj adresat consilierilor de etică prin diseminarea online a unui chestionar.

II. Grup țintă

Sondajul ANFP a fost adresat consilierilor de etică din cadrul autorităților și instituțiilor publice în cadrul cărora sunt stabilite funcții publice potrivit dispozițiilor art. 385 din O.U.G. nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare, respectiv unui număr de 4341 autorități și instituții publice la nivel național.

III. Scopul sondajului

Scopul colectării datelor din aceste chestionare a fost acela de a furniza Agenției Naționale a Funcționarilor Publici informații cu privire la implementarea legislației specifice în domeniul eticii de către autoritățile și instituțiile publice, precum și principalele dificultăți întâmpinate în exercitarea atribuțiilor specifice consilierului de etică. Totodată, s-a avut în vedere colectarea de date cu privire la opțiuni de reglementare care să contribuie la dezvoltarea rolului consilierului de etică în cadrul autorităților și instituțiilor publice.

Astfel, informațiile obținute din aceste chestionare de evaluare vor contribui la evaluarea implementării cadrului legal existent și la formularea propunerilor de modificare sau completare a cadrului legal pentru a veni în sprijinul consilierilor de etică.

IV. Perioada

Perioada în care sondajul a fost disponibil pentru completare de către consilierii de etică a fost 7 septembrie - 31 octombrie 2022.

V. Metodologia

Procedural, chestionarul a fost diseminat de către ANFP în format online sub formă de link prin portalul de management al funcțiilor publice și al funcționarilor publici către grupul țintă, cu instrucțiunea adresată responsabilului cu portalul din compartimentul de resurse umane al fiecărei autorități și instituții publice de a transmite pe adresa de e-mail a consilierului de etică linkul de accesare a sondajului.

Chestionarul a fost structurat pe 5 componente care au fost operaționalizate în 25 de întrebări cu răspunsuri unice sau multiple la care s-au adăugat 2 întrebări de identificare a respondenților (nivelul autorității sau instituției publice și vechimea în administrația publică).

Secțiunile sondajului au fost următoarele:

1. Desemnarea consilierului de etică:

- Evaluarea modalității de desemnare a consilierului de etică, respectarea cadrului legal;
- Interesul manifestat pentru menținerea /dobândirea statutului de consilier de etică.

2. Activitatea consilierului de etică:

- Ponderea atribuțiilor activităților de consilier de etică în totalul atribuțiilor postului ocupat de funcționarul public;

- Respectarea obligațiilor conducerii autorităților și instituțiilor publice în ceea ce privește desfășurarea activității de consiliere etică;
- Instrumente adoptate în cadrul autorităților și instituțiilor publice pentru promovarea valorilor etice și a bunelor practici (Codul de conduită, Procedura privind consilierea etică);
- Evaluarea frecvenței ședințelor de consiliere;
- Aprecierea celor mai utilizate mijloace de a preveni încălcarea normelor de conduită
- Identificarea celor mai utilizate mijloace de informare utilizate de către consilierii de etică;
- Sprijinul acordat de către conducerea autorităților și instituțiilor publice pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice consilierului de etică;
- Participarea consilierilor de etică la cursuri de formare și perfecționare în domeniul eticii;
- Principalele dificultăți în îndeplinirea atribuțiilor de consilier de etică.

3. Respectarea normelor de conduită

- Evaluarea celor mai frecvente situații de încălcare a normelor de conduită;
- Identificarea unor măsuri care ar putea contribui la îmbunătățirea conduitei funcționarilor publici.

4. Modalitatea de raportare către ANFP

- Aprecierea modului de raportare sub aspectul accesului la formatele online de raportare, modul de completare, instrucțiunile ANFP;
- Dificultăți în procesul de raportare reglementat de OPANFP nr. 26/2022
- Aspecte de îmbunătățit în procesul de raportare;
- Colaborarea cu responsabilul cu portalul de management.

5. Opțiuni de reglementare

- Aprecieri asupra normelor de conduită existente;
- Alte reguli de comportament ale funcționarilor publici care s-ar putea constitui în norme de conduită
- Funcție publică distinctă de consilier de etică;
- Remunerarea activității de consilier de etică.

VI. Rezultatele analizei sondajului

În urma procesului de colectare, centralizare și prelucrare a datelor și informațiilor transmise de către consilierii de etică au rezultat următoarele concluzii:

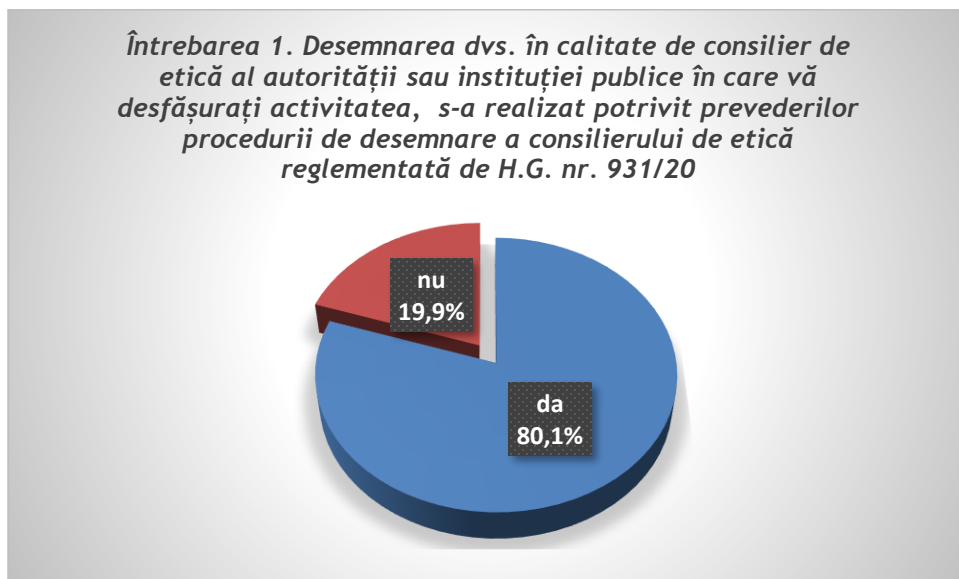
Întrebarea nr. 1

Desemnarea dvs. în calitate de consilier de etică al autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea, s-a realizat potrivit prevederilor procedurii de desemnare a consilierului de etică reglementată de H.G. nr. 931/2021?

Din analiza răspunsurilor la întrebarea cu privire la modalitatea prin care a fost dobândit statutul de consilier de etică, a rezultat că în proporție de aproximativ 80% respondenții au fost numiți în conformitate cu procedura de desemnare a consilierului de etică (Fig. 1.1).

În aplicarea prevederilor H.G. nr. 931/2021 care a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893/17.09.2021, autoritățile și instituțiile publice au avut obligația ca în termen de cel mult 60 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a actului normativ, să desemneze consilierul de etică urmând procedura reglementată de acest act normativ. Funcționarii publici care exercitau atribuții de consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită la data intrării în vigoare a H.G. nr. 931/2021 își continuau activitatea până la desemnarea unui nou consilier de etică.

Fig. 1.1

Întrebarea nr. 2

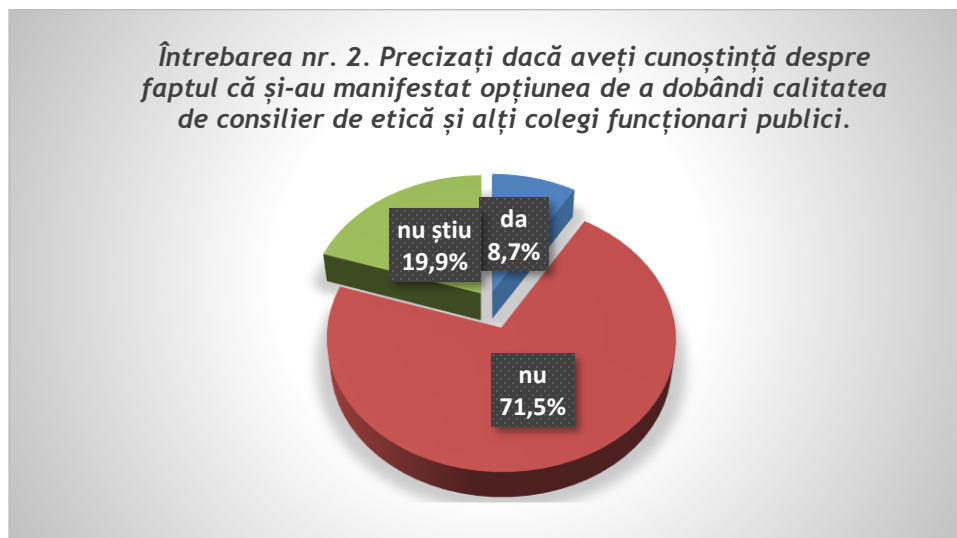
În situația în care răspunsul este afirmativ la întrebarea anterioară, precizați dacă aveți cunoștință despre faptul că și-au manifestat opțiunea de a dobândi calitatea de consilier de etică și alți colegi funcționari publici?

La această întrebare 8,7% dintre consilierii de etică respondenți care au fost desemnați în condițiile prevăzute de H.G. nr. 931/2021 au afirmat că au existat și alți funcționari publici care și-au manifestat intenția de a dobândi calitatea de consilier de etică (Fig. 2.1)

Până la intrarea în vigoare a H.G. nr. 931/2021, legea nu distingea cu privire la opțiunea funcționarului public referitor la desemnarea sa în calitate de consilier de etică. Procedura de desemnare a consilierului de etică dă posibilitatea funcționarilor publici definitivi care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege să-și manifeste opțiunea de a dobândi statutul temporar de consilier de etică, astfel că doar în situația în care niciun funcționar public nu își exprimă opțiunea pentru a

dobândi statutul temporar de consilier de etică, conducătorul instituției nominalizează un funcționar public.

Fig. 2.1

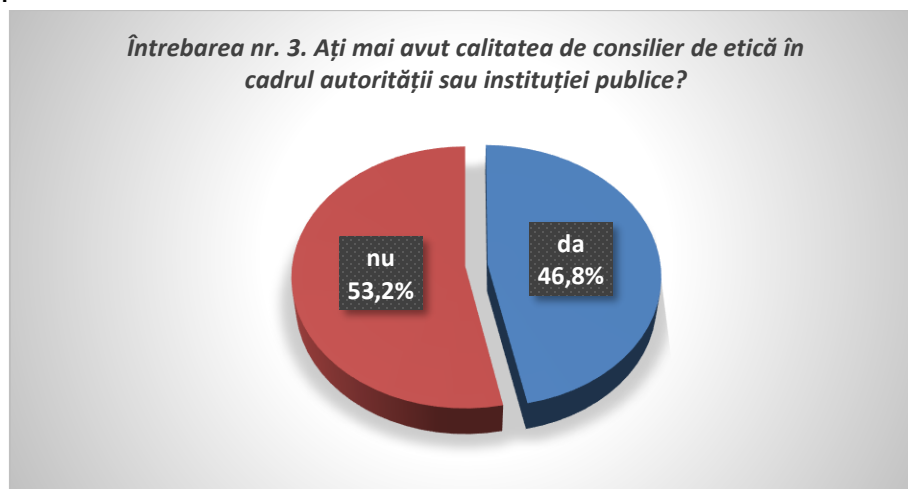
Întrebarea nr. 3

Ați mai avut calitatea de consilier de etică în cadrul autorității sau instituției publice?

La această întrebare au răspuns afirmativ 46,8% dintre respondenți, ceea ce înseamnă că mai mult de jumătate dintre respondenți (53,2%) nu au mai deținut anterior calitatea de consilier de etică în cadrul autorității sau instituției publice (Fig. 3.1).

În conformitate cu procedura de desemnare a consilierului de etică, funcționarul public care a îndeplinit calitatea de consilier de etică are posibilitatea de a-și depune dosarul de candidatură în vederea dobândirii calității de consilier de etică, același funcționar public putând deține calitatea de consilier de etică pentru o durată de 6 ani de la numirea acestuia în condițiile prevăzute de actul normativ anterior menționat.

Fig. 3.1

Întrebarea nr. 4

În fișa postului funcției publice deținute, atribuțiile corespunzătoare calității de consilier de etică reprezintă un procent din totalul atribuțiilor postului ocupat, care se încadrează în următoarele intervale: până la 10% (inclusiv), între 11% - 20%, între 21%-30%, între 31%-40%, între 40% - 50%.

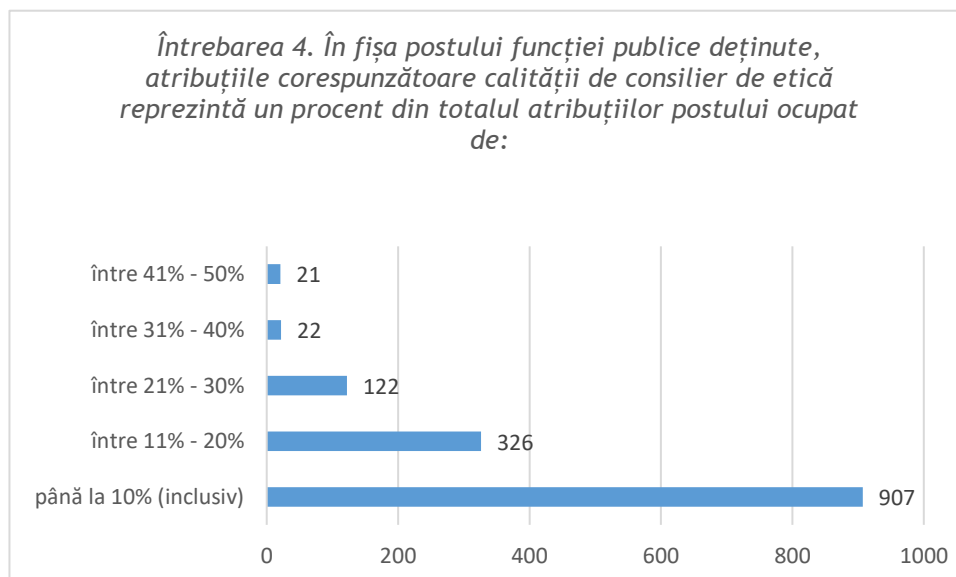
Respondenții care au transmis chestionarele completate au stabilit în fișa postului procente variabile de atribuții derivate din exercitarea calității de consilier de etică, după cum urmează:

- până la 10% (inclusiv) atribuții - 64,9% din totalul consilierilor de etică respondenți
- între 11% - 20% atribuții - 23,3% din totalul consilierilor de etică respondenți
- între 20%-30% atribuții - 8,7% din totalul consilierilor de etică respondenți
- între 30%-40% - 1,6% din totalul consilierilor de etică respondenți
- între 40% - 50% atribuții -1% din totalul consilierilor de etică respondenți

Fișa postului funcționarului public desemnat consilier de etică se întocmește prin completarea atribuțiilor stabilite pe baza activităților care presupun exercitarea prerogativelor de putere publică, în concordanță cu specificul funcției publice corespunzătoare postului ocupat și cu atribuțiile specifice exercitării calității de consilier de etică, cu respectarea procentelor stabilite prin măsurile organizatorice aprobate în cadrul procedurii de desemnare a consilierului de etică în cadrul fiecărei autorități sau instituții publice.

Potrivit sondajului realizat 64,9% dintre respondenți au stabilit un procent de până la 10% pentru atribuțiile corespunzătoare calității de consilier de etică și doar 1% dintre aceștia au o pondere apropiată de cota maximă de 50%, acest procent variabil fiind în strânsă legătură și cu numărul de funcționari publici încadrați în autoritatea sau instituția publică din care fac parte aceștia (Fig. 4.1).

Fig. 4.1

Întrebarea nr. 5

Pe o scală de la 1 (în foarte mică măsură) la 5 (în foarte mare măsură) precizați în ce măsură v-au fost asigurate următoarele mijloace necesare îndeplinirii atribuțiilor de consilier de etică:

- spațiu corespunzător desfășurării activității de consiliere etică;
- resurse informaționale (de ex., reviste de specialitate, acces la noutăți legislative etc.);
- resurse logistice (de exemplu, conexiune internet, imprimantă, PC).

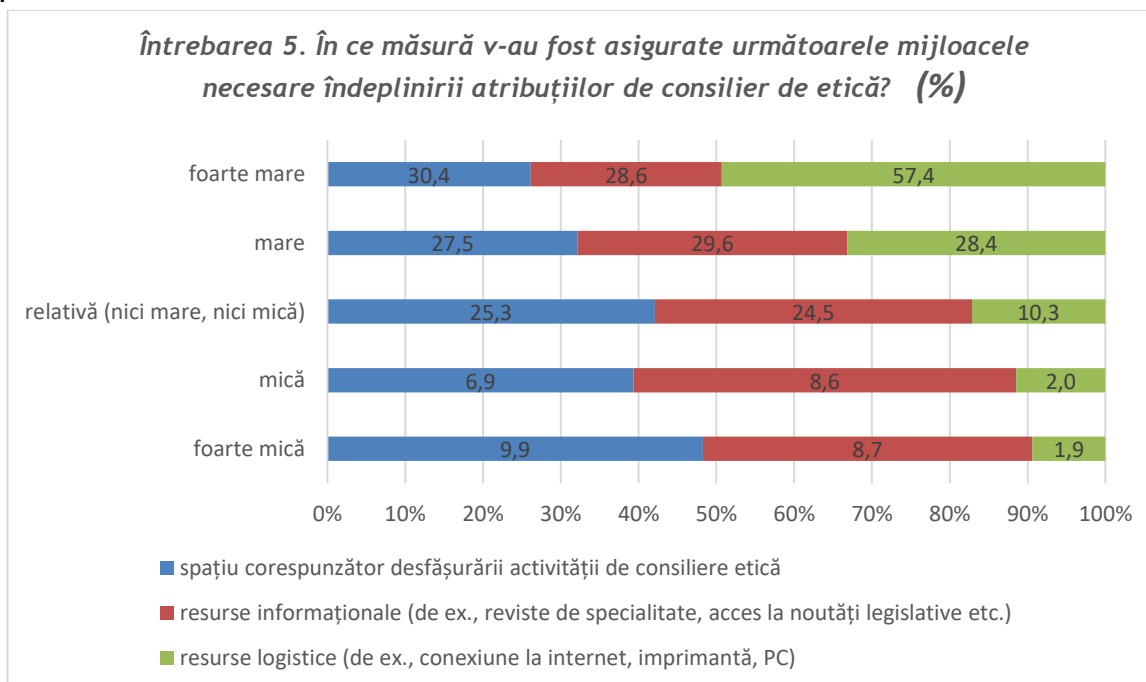
Pentru desfășurarea activității de consiliere etică, conducătorii autorităților și instituțiilor publice au obligația de a pune la dispoziția consilierilor de etică un spațiu corespunzător pentru asigurarea caracterului confidențial al acestei activități, și de a asigura diverse resurse necesare desfășurării activităților specifice consilierului de etică.

La această întrebare, respondenții au apreciat un nivel ridicat și foarte ridicat în proporție de 85,8% pentru resursele logistice asigurate de instituția publică în cadrul căreia au fost desemnați consilieri de etică, mai mult de jumătate fiind satisfăcuți în măsură relativ egală de spațiul corespunzător asigurării confidențialității ședințelor de consiliere etică (57,9%) și de resursele informaționale (58,2%) necesare aplicării cadrului legal în domeniul eticii.

De asemenea, ponderea celor mai puțin mulțumiți de mijloacele necesare exercitării atribuțiilor specifice de consilier de etică este relativ egal raportat la spațiul corespunzător (16,8%) și la resursele logistice (17,3), un procent scăzut fiind al celor cărora nu le-au fost asigurate resursele logistice (3,9%) necesare. Totuși, nivelul de indecizie reprezintă ¼ dintre respondenți, atunci când ne referim la spațiul corespunzător și resursele informaționale, posibil ca un răspuns cert să fie evitat de către cei care nu s-au confruntat cu încălcări ale normelor de conduită, ținând cont și de procentul scăzut al celor care au acordat consiliere etică, așa cum reiese din răspunsurile formulate la întrebarea nr. 8 (Fig. 5.1).

În medie, notele acordate mijloacelor necesare îndeplinirii atribuțiilor specifice de consilier de etică au fost de 3.60 din 5 pentru spațiul corespunzător și resurse informaționale, și de 4.4 din 5 pentru resursele logistice.

Fig. 5.1

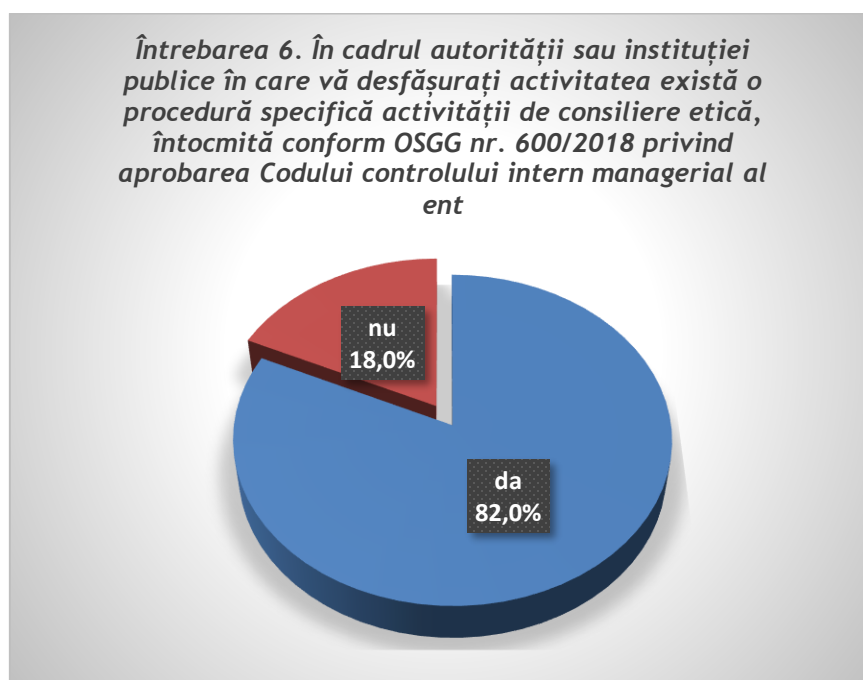
Întrebarea nr. 6

În cadrul autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea există o procedură specifică activității de consiliere etică, întocmită conform Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice?

La această întrebare au răspuns afirmativ în procent de 82% dintre respondenți, doar 18% dintre autoritățile și instituțiile publice în care sunt încadrați consilierii de etică nu au elaborată o procedură de sistem privind activitatea de consiliere etică (Fig. 6.1).

În conformitate cu Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018, autoritățile și instituțiile publice dezvoltă și implementează politici și proceduri privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregulilor. Procedura de sistem privind activitatea de consiliere etică reprezintă un instrument important în promovarea valorilor etice și a bunelor practici în contextul standardelor de control intern managerial.

Fig. 6.1

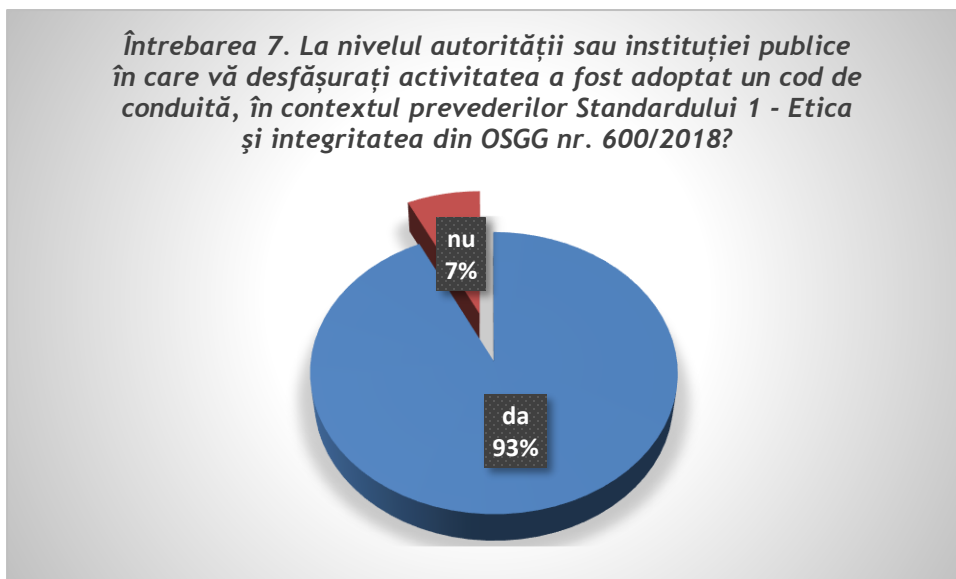
Întrebarea nr. 7

La nivelul autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea a fost adoptat un cod de conduită, în contextul prevederilor Standardului 1 - Etica și integritatea din Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice?

Consilierii de etică respondenți au răspuns afirmativ în procent de 93% la această întrebare, un procent de 7% au declarat că la nivelul autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea nu a fost adoptat un cod de conduită (Fig. 7.1).

Potrivit Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, este necesar ca în cadrul autorităților și instituțiilor publice să fie adoptat codul de conduită, care reprezintă un document oficial, scris, utilizat ca mijloc de comunicare uniformă a valorilor etice către toți angajații, prin care se stabilesc care sunt obligațiile rezultate din lege cărora trebuie să li se supună angajații.

Fig. 7.1

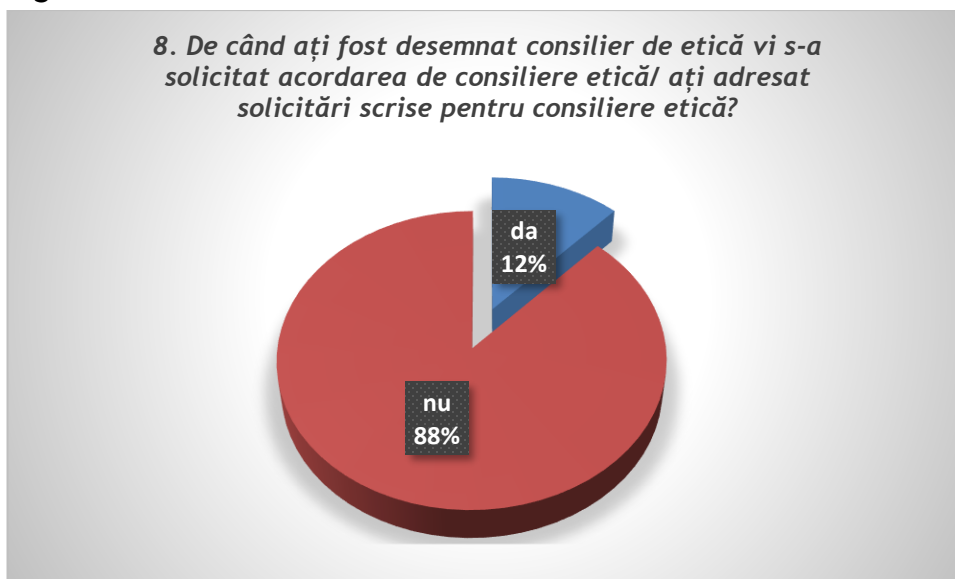

Întrebarea nr. 8

De când ați fost desemnat consilier de etică vi s-a solicitat acordarea de consiliere etică/ați adresat solicitări scrise pentru consiliere etică?

Activitatea de consiliere etică se desfășoară pe baza solicitării scrise a funcționarilor publici sau la inițiativa consilierului de etică, atunci când funcționarul public nu i se adresează cu o solicitare, însă din conduita adoptată rezultă nevoia de ameliorare a comportamentului acestuia. Procentul consilierilor de etică care au desfășurat efectiv activitate de consiliere etică din totalul celor respondenți este relativ scăzut, în procent de 12% (Fig. 8.1).

Fig. 8.1

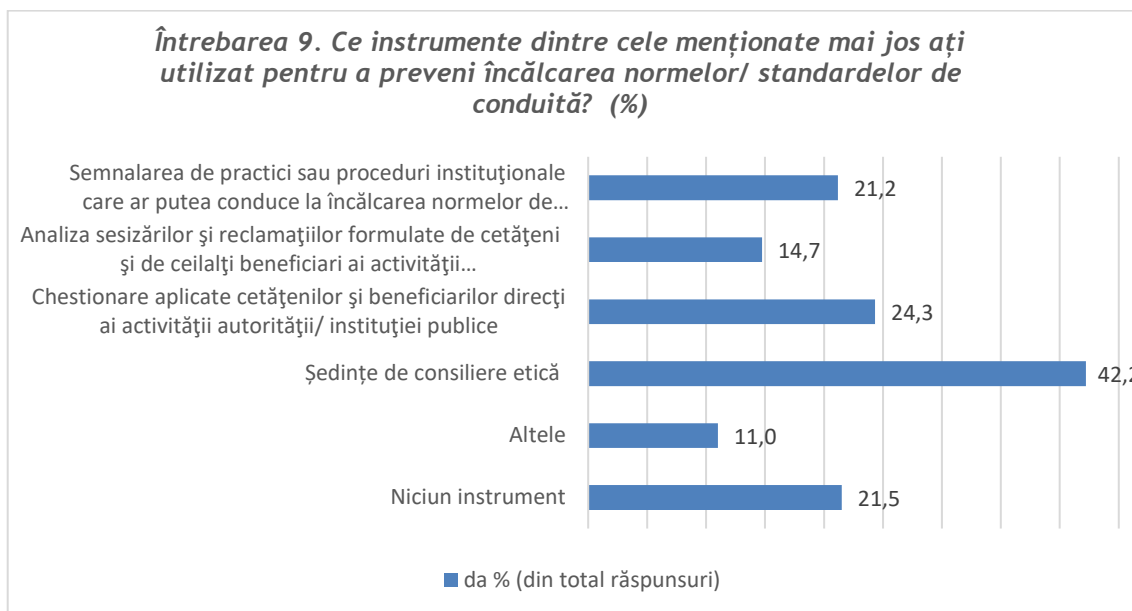
Întrebarea nr. 9

Ce instrumente dintre cele menționate mai jos ați utilizat pentru a preveni încălcarea normelor/standardelor de conduită?

- Ședințe de consiliere etică
- Chestionare aplicate cetățenilor și beneficiarilor direcți ai activității autorității/instituției publice
- Analiza sesizărilor și reclamațiilor formulate de cetățeni și de ceilalți beneficiari ai activității autorității/instituției publice
- Semnalarea de practici sau proceduri instituționale care ar putea conduce la încălcarea normelor de conduită
- Niciunul
- Altele

Consilierii de etică care au răspuns la această întrebare, au precizat instrumente unice sau multiple utilizate pentru a preveni încălcarea normelor/standardelor de conduită, cel mai frecvent fiind organizate ședințe de consiliere etică a funcționarilor publici (42,2%) sau chestionare aplicate cetățenilor și beneficiarilor direcți ai activității instituției publice (24,3%), precum și identificarea de către consilierul de etică în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu de practici/proceduri instituționale care pot conduce la încălcarea normelor de conduită (21,2%). Alte instrumente prezenate de consilierii de etică respondenți utilizate pentru a preveni încălcarea normelor de conduită au fost: chestionare aplicate funcționarilor publici din cadrul autorităților și instituțiilor publice, discuții colegiale nonformale, sesiuni de informare, materiale informative (mini broșura, flyere, reviste) (Fig. 9.1).

Fig. 9.1

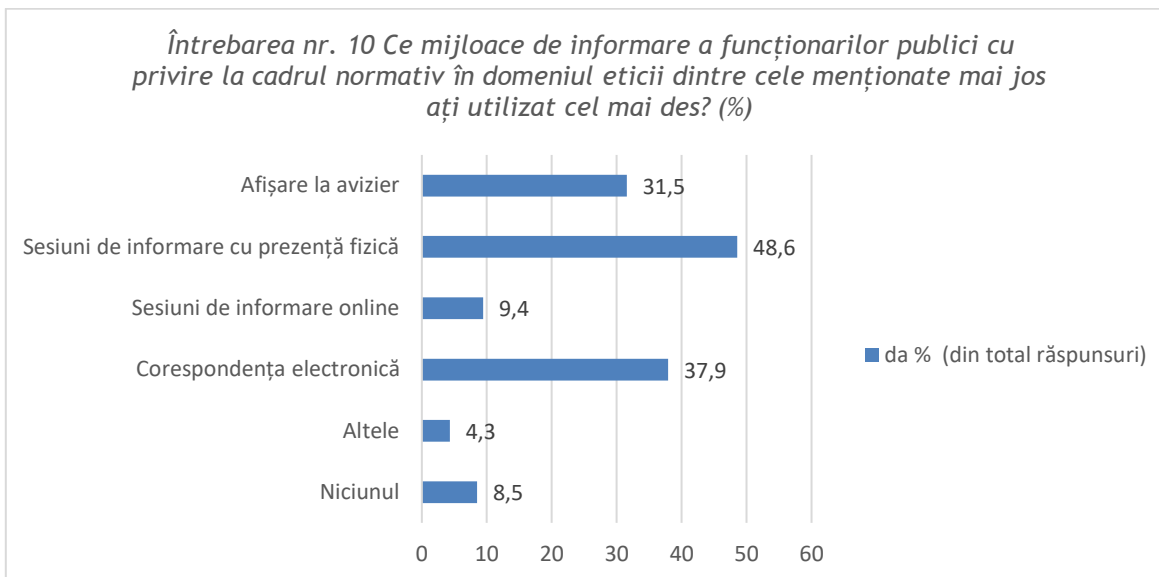
Întrebarea nr. 10

Ce mijloace de informare a funcționarilor publici cu privire la cadrul normativ în domeniul eticii dintre cele menționate mai jos ați utilizat cel mai des?

- *Corespondența electronică*
- *Sesiuni de informare online*
- *Sesiuni de informare cu prezență fizică*
- *Afișare la avizier*
- *Niciunul*
- *Altele*

Ca mijloace de informare a funcționarilor publici, majoritatea consilierilor de etică participanți la sondaj au menționat sesiunile de informare cu prezență fizică (48,6%), urmate de corespondența electronică (37,9%) și afișare la avizier (31,5%) și mai puțin sesiuni de informare online (9,4%). Alte canale de comunicare prezentate au fost afișare pe site, comunicare verbală, flyere cu conținut explicit din domeniul eticii, înmânarea codului de conduită pe bază de semnătură funcționarilor publici, rețeaua intranet a autorității/instituției publice (Fig. 10.1).

Fig. 10.1

Întrebarea nr. 11

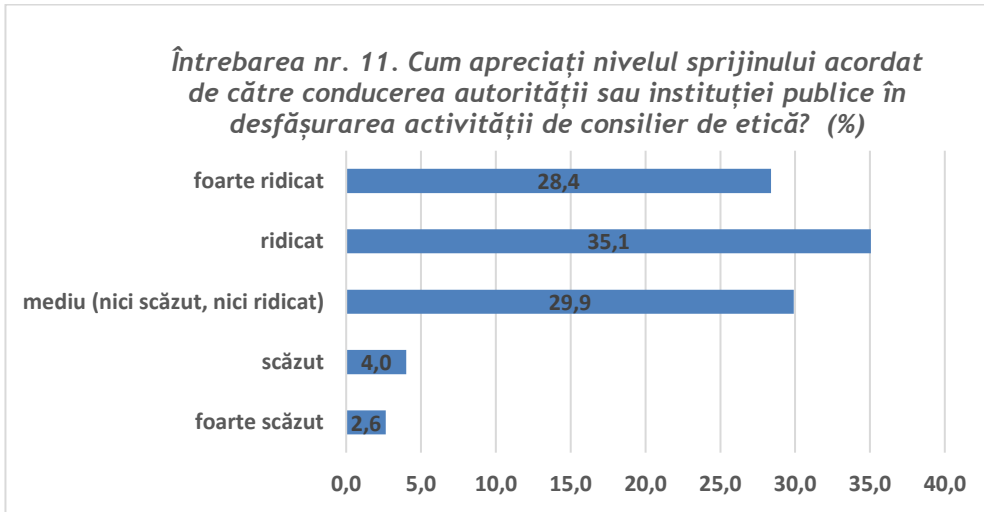
Pe o scală de la 1 (foarte scăzut) la 5 (foarte ridicat), cum apreciați nivelul sprijinului acordat de către conducerea autorității sau instituției publice în desfășurarea activității de consilier de etică?

Respondenții au acordat note între 1 - 5, raportat la opinia personală cu privire la nivelul sprijinului în desfășurarea activității de consilier de etică acordat de către conducătorul autorității sau instituției publice, după cum urmează:

- Nota 5 - 28%
- Nota 4 - 35%
- Nota 3 - 30%
- Nota 2 - 4%
- Nota 1 - 3%

Autoritățile și instituțiile publice implementează măsurile considerate necesare pentru respectarea dispozițiilor Codului administrativ privind principiile și normele de conduită și sprijină activitatea consilierului de etică. Din sondajul realizat a rezultat că un procent semnificativ de consilieri de etică participanți la sondaj sunt mulțumiți de sprijinul acordat de conducerea autorității/instituției publice (63,5%), un procent relativ scăzut de consilieri de etică apreciind acest indicator la un nivel scăzut (6,6%). Fig. 11.1

Fig. 11.1

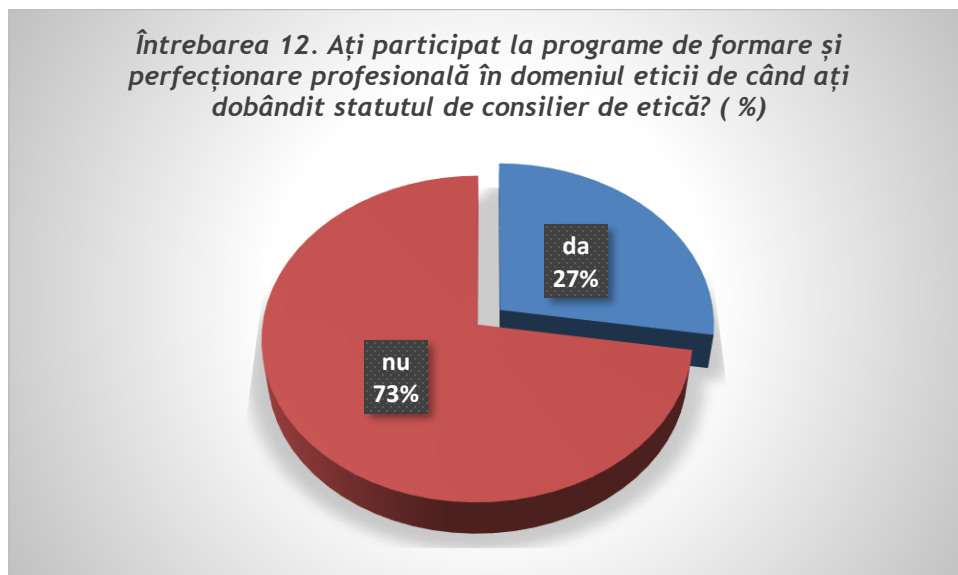
Întrebarea nr. 12

Ați participat la programe de formare și perfecționare profesională în domeniul eticii de când ați dobândit statutul de consilier de etică?

La această întrebare au răspuns afirmativ un procent de 27% consilieri de etică, restul de 73% nu au participat la programe de formare și perfecționare profesională în domeniul eticii de la momentul dobândirii statutului de consilier de etică (Fig. 12.1).

Autoritățile și instituțiile publice au obligația să asigure participarea consilierilor de etică la programele de formare și perfecționare profesională, în condițiile legii. În același timp, consilierul de etică are atât dreptul cât și obligația de a participa la programe de formare și perfecționare profesională în domeniul eticii, organizate în condițiile legii.

Fig. 12.1

Întrebarea nr. 13

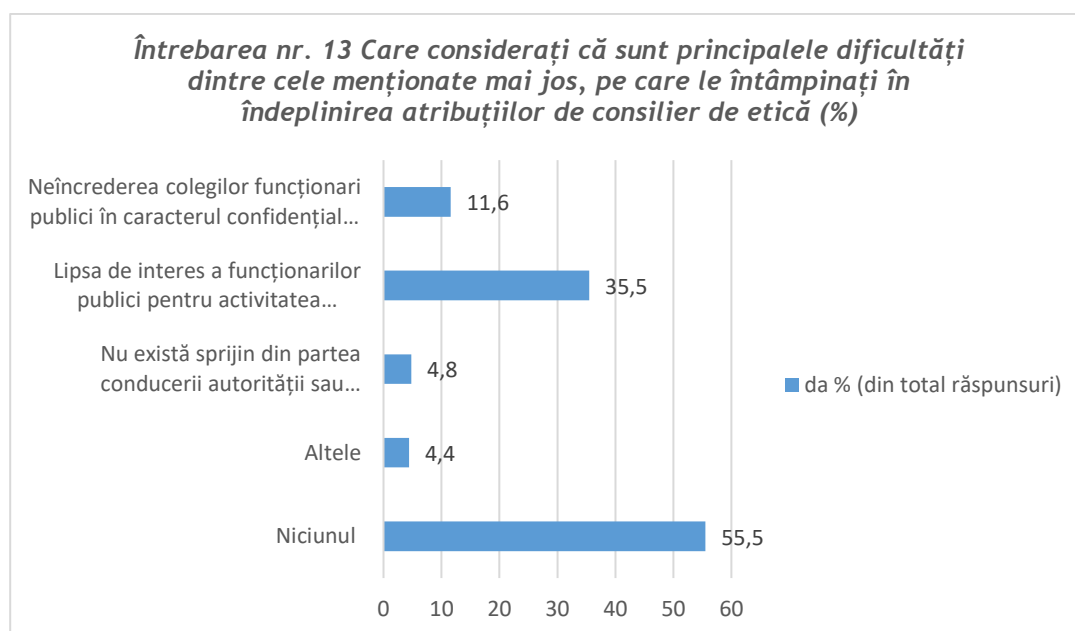
Care considerați că sunt principalele dificultăți dintre cele menționate mai jos, pe care le întâmpinați în îndeplinirea atribuțiilor de consilier de etică?

- *Nu există sprijin din partea conducerii autorității sau instituției publice;*
- *Lipsa de interes a funcționarilor publici pentru activitatea desfășurată de consilierul de etică;*
- *Neîncrederea colegilor funcționari publici în caracterul confidențial al activității de consiliere etică;*
- *Niciuna;*
- *Altele.*

Din sondajul realizat a rezultat că principalele dificultăți întâmpinate de consilierii de etică respondenți s-au datorat în principal lipsei de interes a funcționarilor publici pentru activitatea desfășurată de consilierul de etică (35,5%) și de neîncrederea acestora în caracterul confidențial al activității de consiliere etică (11,6%) și mai puțin de implicarea conducerii în sprijinirea activității acestuia (4,8%). Alte dificultăți semnalate au fost: resursa de timp redusă atât pentru consilierul de etică cât și pentru funcționarii publici, lipsa unui ghid elaborat în vederea interpretării normelor de conduită care să fie adus la cunoștința funcționarilor publici, lipsa motivării financiare a consilierilor de etică, lipsa obligației legale a funcționarului public de a participa la ședințele de consiliere etică.

De asemenea, de remarcat este că mai mult de jumătate dintre respondenții instituționali (55,3%) nu au identificat nicio dificultate, restul de 4,4% precizând cel puțin una (Fig. 13.1).

Fig. 13.2

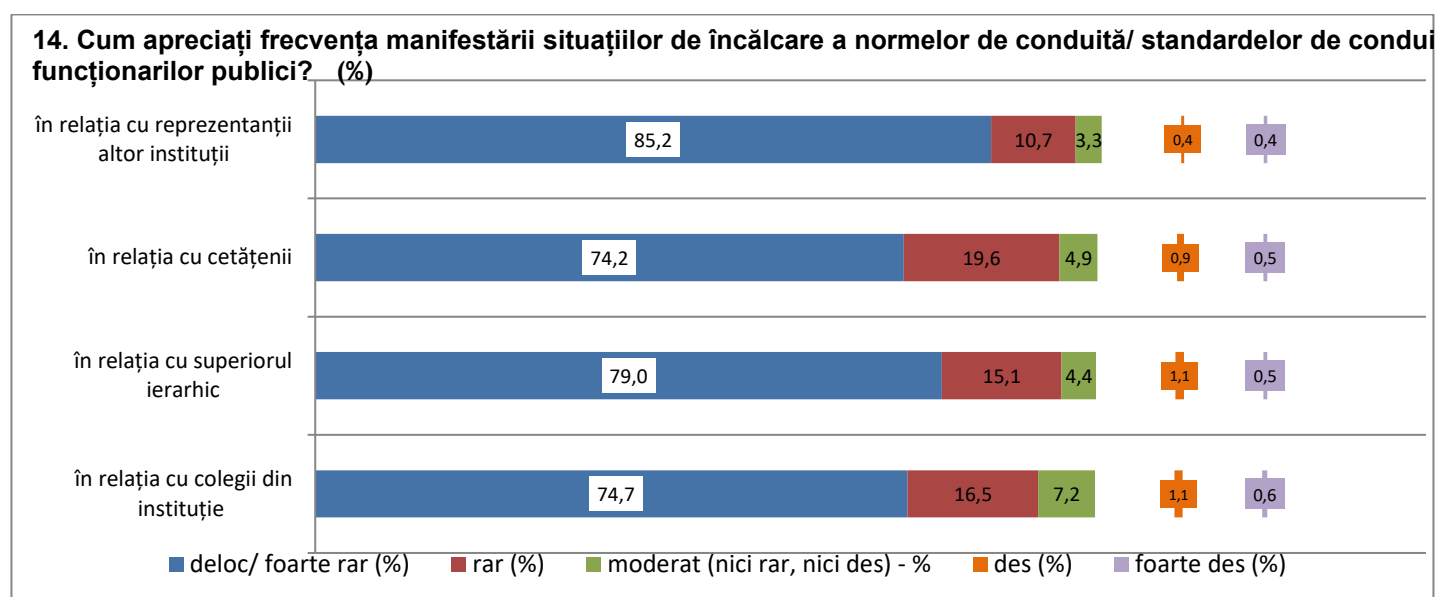
Întrebarea nr. 14

Cum apreciați frecvența manifestării situațiilor de încălcare a normelor de conduită/ standardelor de conduită a funcționarilor publici? (deloc/ foarte rar; rar; moderat - nici rar, nici des; des; foarte des).

- În relația cu colegii din instituție
- În relația cu superiorul ierarhic
- În relația cu cetățenii
- În relația cu reprezentanți ai altor instituții

În ce privește încălcarea normelor de conduită/standardelor de conduită a funcționarilor publici în ceea ce privește relațiile funcționarilor publici cu alte persoane cu care interacționează cele mai multe răspunsuri au fost orientate spre încălcarea normelor de conduită în relația cu colegii din instituție și cu superiorul ierarhic și mai puțin cu cetățenii și cu reprezentanții altor instituții, procentul fiind sub 1% în toate situațiile, cel mai rar manifestându-se în relația cu reprezentanții altor instituții publice (Fig. 14.1).

Fig. 14.1

Întrebarea nr. 15

Enumerați câteva măsuri despre care apreciați că ar contribui la îmbunătățirea conduitei profesionale a funcționarilor publici.

Din totalul respondenților au propus minimum o măsură de îmbunătățire în procent de 52%, cele mai importante măsuri identificate de consilierii de etică care ar putea conduce la îmbunătățirea conduitei profesionale a funcționarilor publici sunt: un raport echitabil între atribuțiile funcționarului public și nivelul salariului de care beneficiază, legislație unitară, acordarea unui spor pentru exercitarea atribuțiilor de consilier de etică, aprofundarea legislației cu privire la conduita profesională, cursuri de formare profesională în domeniul eticii, implicarea factorilor de conducere în sprijinirea consilierului de etică, măsuri coercitive - de sancționare a derapajelor de la prevederile

codului etic și deontologic al instituției publice, obligativitatea participării periodice la cursuri de perfecționare în domeniul eticii (o dată la 2 ani), prevederi exprese privind protecția funcționarilor publici în exercitarea atribuțiilor de serviciu, reglementarea funcției publice de consilier de etică ca funcție de sine stătătoare, fapt ce ar impune respect și conștientizarea funcționarilor publici privind importanța eticii în instituție, schimburi de experiență cu autorități recunoscute cu privire la o conduită performantă a funcționarilor publici.

Întrebarea nr. 16

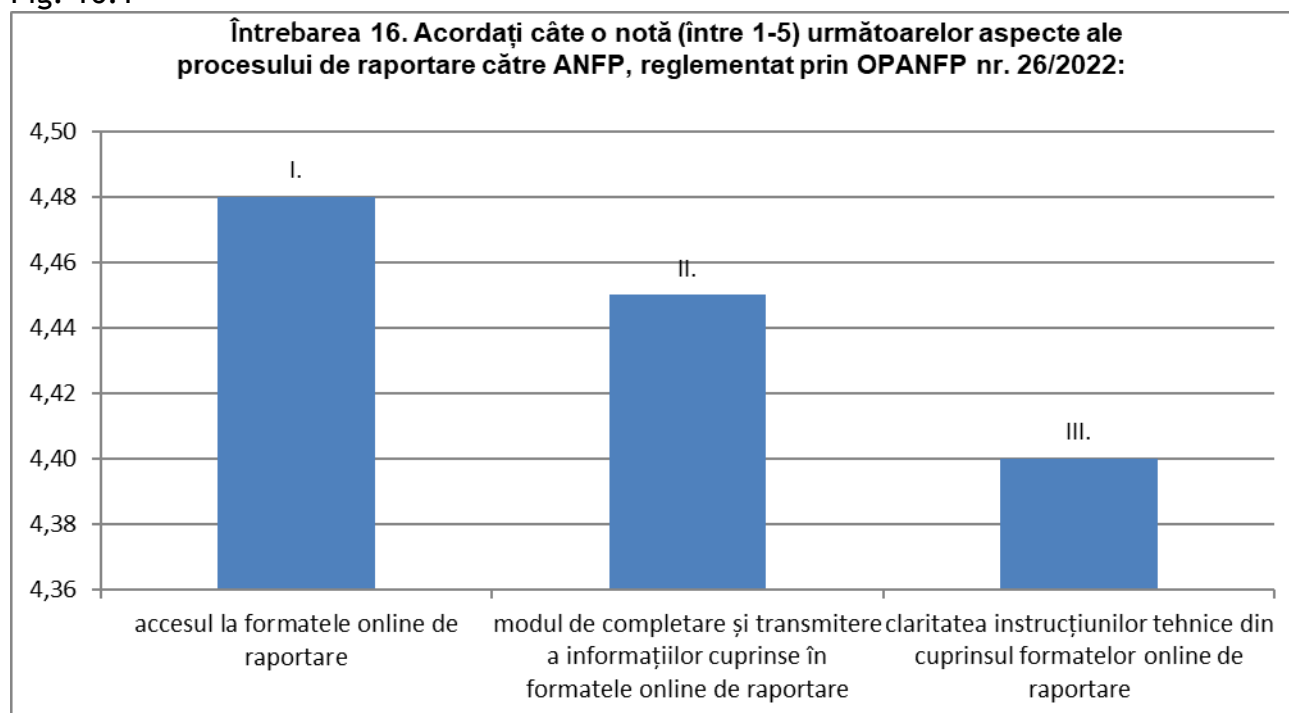
Acordați câte o notă (între 1-5) următoarelor aspecte ale procesului de raportare către ANFP, reglementat prin OPANFP nr. 26/2022:

- *Accesul la formatele online de raportare*
- *Modul de completare și transmitere a informațiilor cuprinse în formatele online de raportare*
- *Claritatea instrucțiunilor tehnice din cuprinsul formatelor online de raportare*

În ceea ce privește raportarea către ANFP, care a fost reglementată prin OPANFP nr. 26/2022 și implementată în ianuarie 2022 atunci când s-a realizat transmiterea datelor și informațiilor solicitate de ANFP consilierilor de etică pentru anul 2021, respondenții au evaluat procesul de raportare din punct de vedere al accesului la formatele online de raportare, al modului de completare și transmitere a informațiilor cuprinse în formatele online de raportare și al conținutului instrucțiunilor tehnice din cuprinsul formatelor online de raportare.

Aprecierea respondenților cu privire la noua modalitate de raportare este prezentată în figura de mai jos, locul I fiind reprezentat de accesul la formatele online de raportare, locul II modul de completare și transmitere a informațiilor cuprinse în formatele online de raportare, iar locul III instrucțiunile tehnice din cuprinsul formatelor online de raportare Fig. 16.1).

Fig. 16.1

Întrebarea nr. 17

În situația în care ați întâmpinat dificultăți în procesul de raportare către ANFP de la intrarea în vigoare a OPANFP nr. 26/2022 prin care a fost aprobată Metodologia de completare și transmitere a informațiilor privind implementarea principiilor aplicabile conduitei profesionale a funcționarilor publici și a normelor/standardelor de conduită a funcționarilor publici, precum și a procedurilor administrativ-disciplinare aplicabile funcționarilor publici în cadrul autorităților și instituțiilor publice, descrieți pe scurt problemele identificate.

Un procent de aproximativ 3% din respondenți au indicat dificultăți de raportare a datelor solicitate de ANFP consilierilor de etică, principalele probleme identificate se referă la:

- imposibilitatea descrierii și a altor probleme în afara formatului standard;
- este greu de salvat și de accesat ulterior, prea multe credențiale pentru un raport care nu conține date cu caracter personal;
- imposibilitatea modificării sau corectării raportării către ANFP;
- probleme la validarea și transmiterea online;
- portalul funcționează foarte lent;
- nu există confirmarea încărcării datelor și posibilitatea de a le accesa ulterior;
- perioada scurtă de raportare către ANFP, în contextul în care atribuțiile consilierului de etică reprezintă, în cele mai multe cazuri, un procent foarte mic din totalul atribuțiilor funcționarilor desemnați consilieri de etică, iar multitudinea atribuțiilor funcției publice deținute duce la lipsa timpului pentru transmiterea acestor raportari;
- colaborare mai strânsă între instituțiile publice, în vederea lucrului unitar și pentru a primi răspunsuri la întrebări mai rapid și mai eficient;
- instrucțiuni tehnice mai clare;
- număr predefinit de rubrici în care se pot înscrie măsurile luate (ex. rubrica 24) ceea ce a făcut necesară introducerea unei sinteze a acestora;
- formatul de raportare foarte complex;
- lipsa accesului la platforma pentru a vizualiza: termenele de raportare, rapoartele transmise;
- vizualizarea mai ușoară a erorilor;
- printarea raportării transmise;
- imposibilitatea logării în cadrul secțiunii *Consilier de etică*
- neconcordanța cu raportarea sesizărilor la comisia de disciplină în curs/finalizate (cercetare în curs, nefinalizată).

Întrebarea nr. 18

Precizați ce aspecte ați dori să fie îmbunătățite în procesul de raportare a consilierilor de etică către ANFP reglementat de Metodologia aprobată prin OPANFP nr. 26/2022.

Ponderea consilierilor de etică care au semnalat aspecte de îmbunătățit în procesul de raportare către ANFP, reglementat de Metodologia aprobată prin OPANFP nr. 26/2022 este de aproximativ 8%, principalele măsuri de îmbunătățire se referă la:

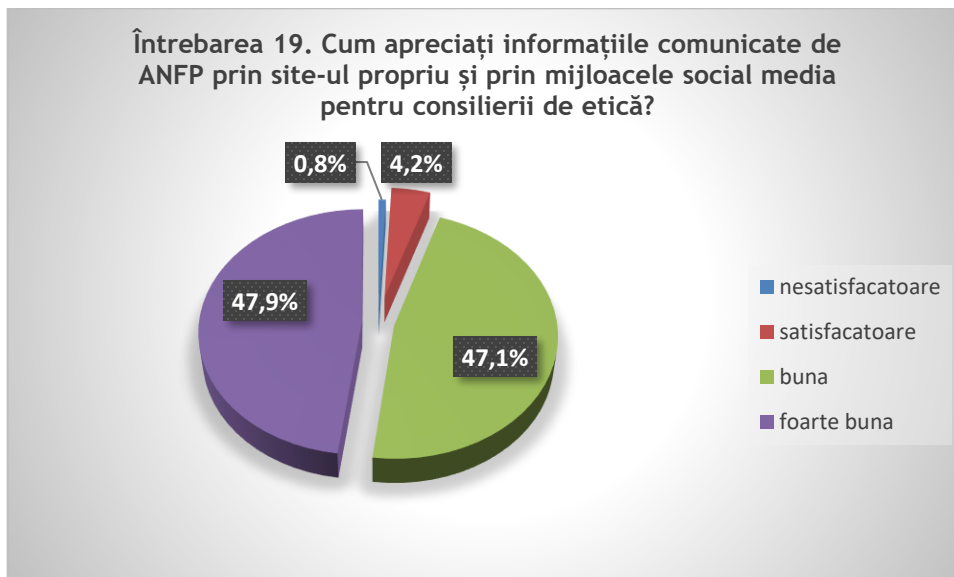
- raportarea Anexei nr. 2 la Metodologia reglementată prin OPANFP nr. 26/2022 să nu fie efectuată în situația în care nu există sesizări la comisia de disciplină;
- în situația în care nu există evenimente care ar implica consilierul de etică raportarea Anexei nr. 1 la Metodologia reglementată prin OPANFP nr. 26/2022 să nu se mai solicite;
- confirmarea transmiterii on-line;
- viteza site-ului;
- transmitere email-uri reminder;
- posibilitatea salvării unui fișier cu raportarea transmisă;
- procesul de înregistrare al unui nou consilier de etică în portal și existența unei persoane de contact când sunt întâmpinate dificultăți în procesul de raportare către ANFP;
- accesul la raportări și o evidență a acestora;
- formatul rapoartelor și posibilitatea accesării lor și descărcării lor în format Excel sau Word direct din portalul de management al funcțiilor publice și al funcționarilor publici;
- la încărcarea raportului anual să se aloce un număr de înregistrare sau o confirmare electronică, drept dovada de încărcare corectă a raportului;
- extinderea perioadei de vizualizare a formatelor de raportare în scop informativ;
- acces în mod direct al consilierului de etică la platforma informatică de raportare;
- accesarea portalului ANFP să se realizeze mai rapid;
- păstrarea unui istoric cu privire la raportări;
- transmiterea link-ului de acces pe adresa de email a consilierului de etică în cazul în care persoana care gestionează portalul nu este în instituția publică;
- simplificarea raportării;
- reducerea numărului rubricilor din raportarea anuală;
- raportările efectuate și transmise către ANFP să fie disponibile pentru listare sub formă de arhivă (minimum 3 ani);
- notificări cu privire la termenul limită de raportare pe etică.

Întrebarea nr. 19

Cum apreciați informațiile comunicate de Agenție prin site-ul propriu și prin mijloacele social media pentru consilierii de etică:

- 1. *Nesatisfăcătoare*
- 2. *Satisfăcătoare*
- 3. *Bune*
- 4. *Foarte bune*

Fig. 19.1

Raportat la informațiile comunicate de Agenție în sprijinul consilierilor de etică, prin site și mijloacele social media, gradul de satisfacție este în proporție de 95% ridicat sau foarte ridicat, doar 5% dintre respondenți fiind mai puțin mulțumiți (Fig. 19.1). Dintre aceștia doar trei sferturi dintre cei care au indicat niveluri scăzute de satisfacție au și formulat aspecte care necesită îmbunătățire din partea Agenției, așa cum rezultă din răspunsurile formulate la întrebarea nr. 20.

Întrebarea nr. 20

În situația în care la întrebarea anterioară s-a ales răspunsul 1-2, precizați care sunt aspectele care necesită îmbunătățire din partea ANFP?

Aspecte sesizate de respondenții la sondaj care necesită îmbunătățire în procesul de comunicare a consilierilor de etică cu Agenția enumerăm:

- punerea la dispoziția instituțiilor publice a modelelor cu proceduri specifice activității de consiliere etică;
- necesitatea unor instruirii cu funcționarii publici reticenți la descrierea problemelor cu care se confruntă de teama represaliilor factorilor politici;
- punerea la dispoziție a materialelor cu spețe privind încălcarea principiilor și normelor de conduită în activitatea funcționarilor publici;
- stabilirea unor cadre standard de aplicat în scopul efectuării studiilor și analizelor (metodologie de cercetare, chestionare, indicatori s.a. care să permită analize unitare și comparative);
- desemnare unei persoane de contact din ANFP;
- crearea unei adrese de e-mail dedicate comunicării ANFP cu consilierii de etică;
- vizibilitatea informațiilor adresate consilierilor de etică pe site-ul ANFP în cadrul unei secțiuni special create;

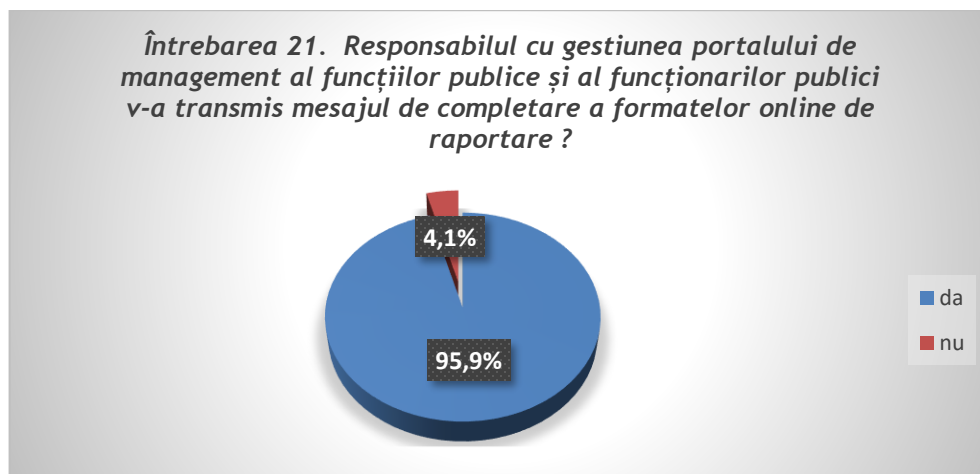
- publicarea unor modele de raport de activitate, transmiterea de modele de chestionare care vor fi aplicate apoi funcționarilor și beneficiarilor serviciilor publice, registru de activități al consilierului de etică;
- recompensarea activității consilierului de etică;
- inițierea de cursuri de perfecționare/specializare pentru consilierii de etică;
- crearea unei biblioteci de spețe pentru informare și exemple de bune practici;
- transmiterea de informări pe e-mail cu noutățile legislative în domeniul eticii;
- ghid actualizat pentru consilierii de etică și modalitatea de desfășurare a activității acestora;
- comunicarea direct cu consilierii de etică;
- organizarea de întâlniri ale consilierilor de etică pentru schimbul de experiență;
- noi reglementări pentru crearea distinctă a funcției publice de consilier de etică în cadrul instituțiilor/ autorităților publice;
- sprijin concret acordat consilierilor de etică, privind rezolvarea unor spețe privind ședințele de consiliere de etică (persoane de contact, situații întâlnite și metodele de clarificare);
- un pachet comun de materiale de lucru pentru consilierul de etică;
- prezentare spețe și modalitatea prin care un consilier de etică poate interveni, când poate interveni și cum, desfășurarea practică a ședințelor de consiliere.

Întrebarea nr. 21

Responsabilul cu gestiunea portalului de management al funcțiilor publice și al funcționarilor publici v-a transmis în timp util mesajul conținând linkurile de completare a formatelor online de raportare?

Din perspectiva colaborării cu persoana responsabilă cu portal din cadrul autorității sau instituției publice, marea majoritate a respondenților (95,9%) au precizat că le-au fost transmise la timp link-urile de raportare de către persoana responsabilă cu gestiunea portalului ANFP la care are acesta acces, un procent relativ scăzut de (4,1%) nu a beneficiat de formatele online de raportare (Fig 21.1).

Fig. 21.1

Întrebarea nr. 22

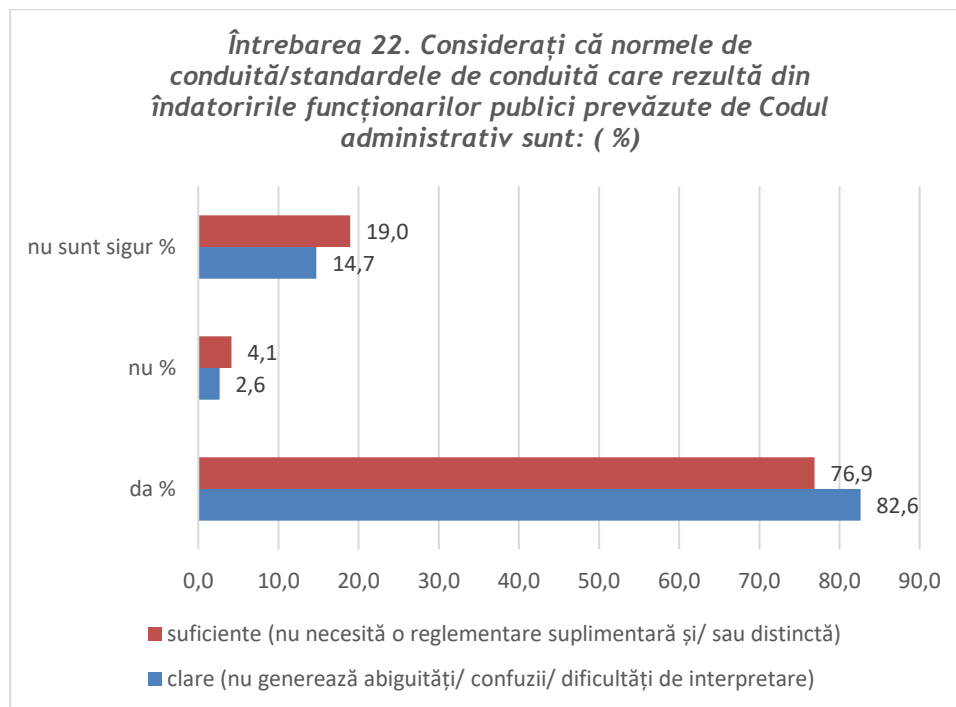
Considerați că normele de conduită/standardele de conduită care rezultă din îndatoririle funcționarilor publici prevăzute de Codul administrativ sunt:

- *Ambigue*
- *Clare*
- *Insuficiente*
- *Suficiente*

Cu privire la modalitatea de reglementare a normelor de conduită, consilierii de etică respondenți au fost de părere că normele de conduită sunt clare în proporție de 82,6%, în timp ce 2,6% consideră că generează ambiguități, neclarități sau dificultăți de interpretare, restul de 14,7% sunt indeciși, nu pot aprecia exact acest aspect.

Cu privire la necesitatea unor noi reglementări, 76,9% dintre respondenți au afirmat că normele de conduită sunt suficiente, un procent de 4,1% consideră că necesită reglementări suplimentare, iar restul de 19% nu au o părere cu privire la acest aspect (Fig. 22.1).

Fig. 22.1

Din analiza răspunsurilor la această întrebare a rezultat că trei sferturi dintre respondenți au apreciat ambele condiții îndeplinite cumulativ, respectiv norme de conduită clare și suficiente.

Întrebarea nr. 23

Indicați alte norme de conduită care apreciați că ar putea fi reglementate ca norme/standarde de conduită a funcționarilor publici?

Alte reguli de comportament ale funcționarilor publici care au fost prezentate de consilierii de etică în cadrul sondajului se referă la:

- confidențialitatea și protejarea datelor cu caracter personal;
- norme privind respectarea unui cod vestimentar la locul de muncă;
- norme privind modul de redactare unitară a documentelor;
- norme legate de discriminare și hărțuirea la locul de muncă;
- norme legate de socializarea cu cetățenii;
- reglementari cu privire la consumul de alcool;
- norme privind bullyingul la locul de muncă;
- reglementarea unui cod de conduită unitar la nivel de autorități publice
- norma de conduită antiplagiat;
- integrarea tinerilor în funcții publice.

Întrebarea nr. 24

Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui reglementată ca funcție publică de sine stătătoare?

- *Da*
- *Nu*
- *Nu știu*

Sub aspectul modificării statutului temporar al consilierului de etică (Fig 24.1), respondenții au apreciat în proporție de aproximativ 40,99% că activitatea consilierului de etică ar trebui reglementată ca funcție publică distinctă, 33,26% au apreciat că nu este necesar să fie reglementată ca funcție publică de sine stătătoare, iar restul de 25,75% nu au o părere în acest sens.

Dacă analizăm răspunsurile oferite la întrebarea cu privire la necesitatea consolidării statutului de consilier de etică prin reglementare ca funcție distinctă în corelație cu ponderea atribuțiilor derivate din exercitarea calității de consilier de etică constatăm că opțiunea modificării statutului temporar al consilierului de etică în sensul permanentizării acestuia a fost exprimată, după cum urmează (Fig. 24.2., Fig. 24.3):

- ✓ de 59,5% consilieri de etică care au atribuții specifice acestui statut până în 10% (inclusiv) ;
- ✓ un sfert - au atribuții între 11%-20%;
- ✓ numai 4,2% - au atribuții între 31%-50%.

Prin urmare, majoritatea celor chestionați care optează pentru o reglementare distinctă a funcției publice de consilier de etică au o pondere relativ redusă a atribuțiilor specifice exercitării calității de consilier de etică, respectiv 84,5% dintre respondenți au atribuții specifice consilierului de etică ce acoperă maxim 20% din totalul atribuțiilor postului.

O analiză în profil instituțional, arată o frecvență mai ridicată a opțiunilor pro modificarea statutului temporar de consilier de etică în sensul permanentizării acestuia, din partea reprezentanților administrației publice locale și mai scăzută în cazul administrației teritoriale și centrale, prin raportare la ponderea celor 3 categorii instituționale în eșantion (fig. 24.4).

Fig. 24.1.

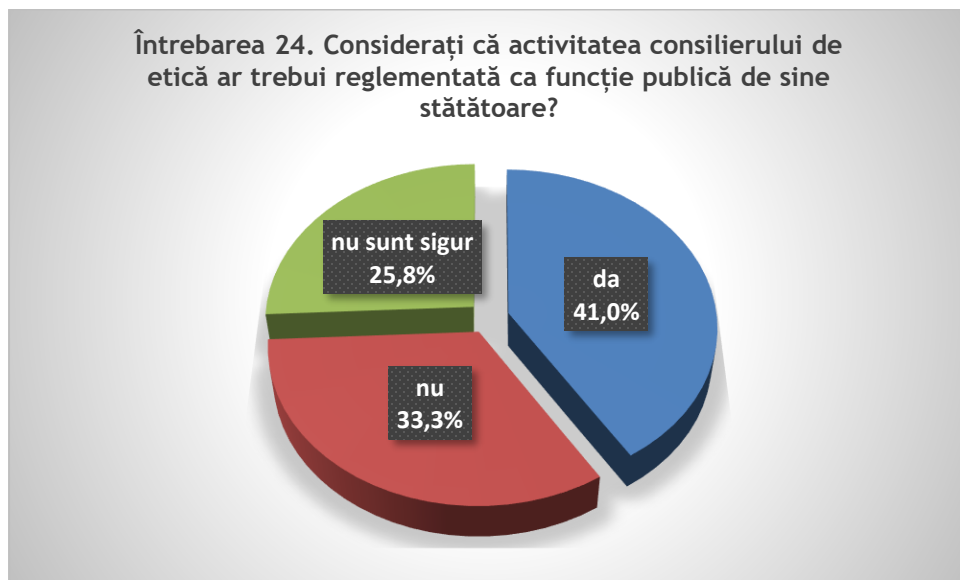

Fig. 24.2.

Intervale procent din atribuții consilier de etică	Răspuns întrebare nr. 24 Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui reglementată ca funcție publică de sine stătătoare?					
	Da	%	Nu	%	Nu sunt sigur	%
Până la 10% (inclusiv)	340	59,3%	331	71,2%	236	65,6%
Între 11% - 20%	144	25,1%	102	21,9%	80	22,2%
Între 21%-30%	65	11,3%	26	5,6%	31	8,6%
Între 31%-40%	11	1,9%	3	0,6%	8	2,2%
Între 41%-50%	13	2,3%	3	0,6%	5	1,4%
Total	573	100%	465	100%	360	100%

Fig. 24.3.

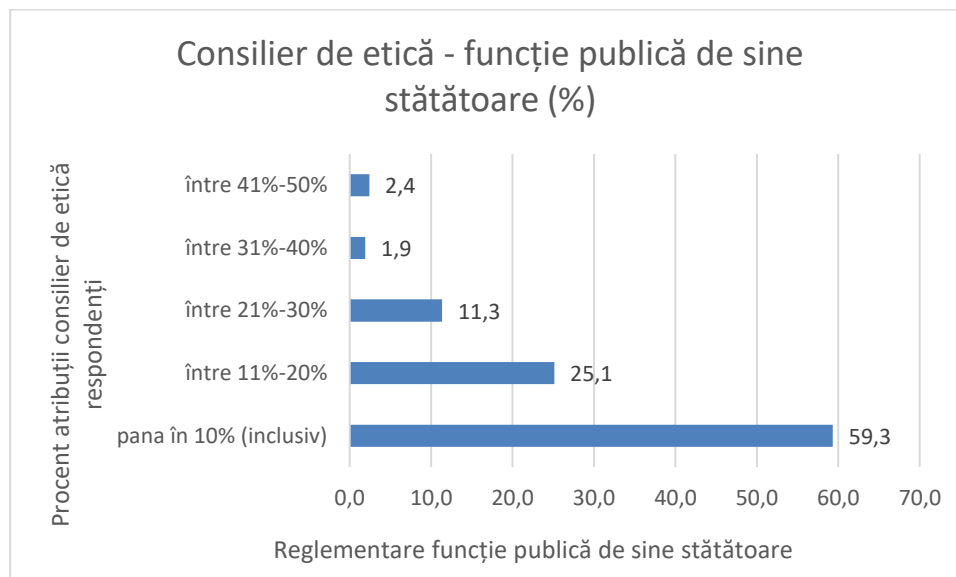
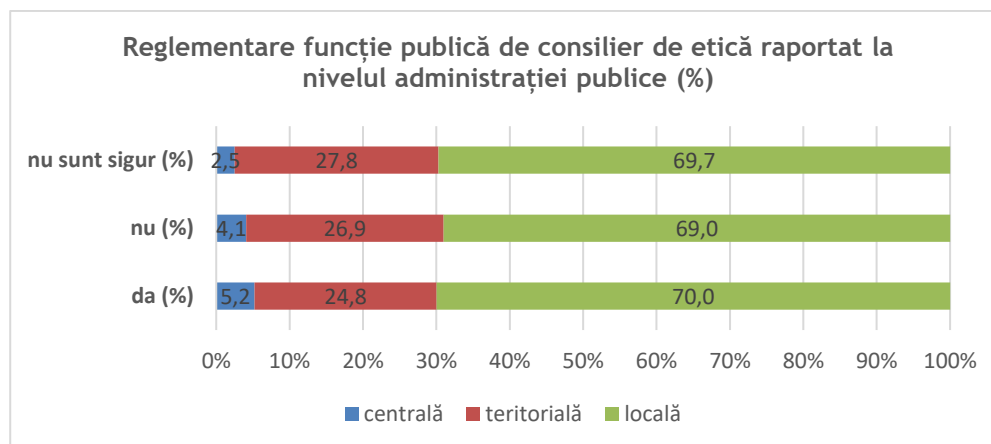

Fig. 24.3.

Întrebarea nr. 25

Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui remunerată suplimentar?

- Da
- Nu

Cu privire la activitatea specifică desfășurată de consilierul de etică, (Fig. 25.1) aprecierea respondenților în proporție de aproximativ 69% a fost că aceasta ar trebuie remunerată, doar 31% considerând că nu este necesar să fie plătită suplimentar, în condițiile în care funcționarul public desemnat consilier de etică își păstrează funcția publică deținută, ponderea atribuțiilor derivate din exercitarea calității de consilier de etică reprezentând un procent din totalul atribuțiilor din fișa postului funcționarului public respectiv.

Din analiza încrucișată a răspunsurilor oferite la întrebarea cu privire la necesitatea remunerării funcționarilor publici care îndeplinesc și atribuții de consilier de etică (Fig. 25.2,

Fig. 25.3) rezultă că 63% din consilierii de etică respondenți care au până la 10% ponderea atribuțiilor specifice de consilier de etică apreciază că activitatea desfășurată în acest sens ar trebui remunerată suplimentar, aproape un sfert au atribuții între 11%-20%, numai 2,9% - au atribuții între 31%-50%.

Din analiza realizată, rezultă că majoritatea celor chestionați care optează pentru o remunerare suplimentară a activității de consilier de etică au o pondere relativ redusă a atribuțiilor specifice exercitării calității de consilier de etică (87,4% - atribuții ce acoperă maxim 20% din totalul atribuțiilor postului).

În profil instituțional (Fig. 25.4.), se constată un nivel mai ridicat de opțiuni pro-remunerare suplimentară a consilierului de etică în cadrul respondenților aparținând administrației publice locale, și mai puțin la nivelul administrației publice centrale.

Fig. 25.1.

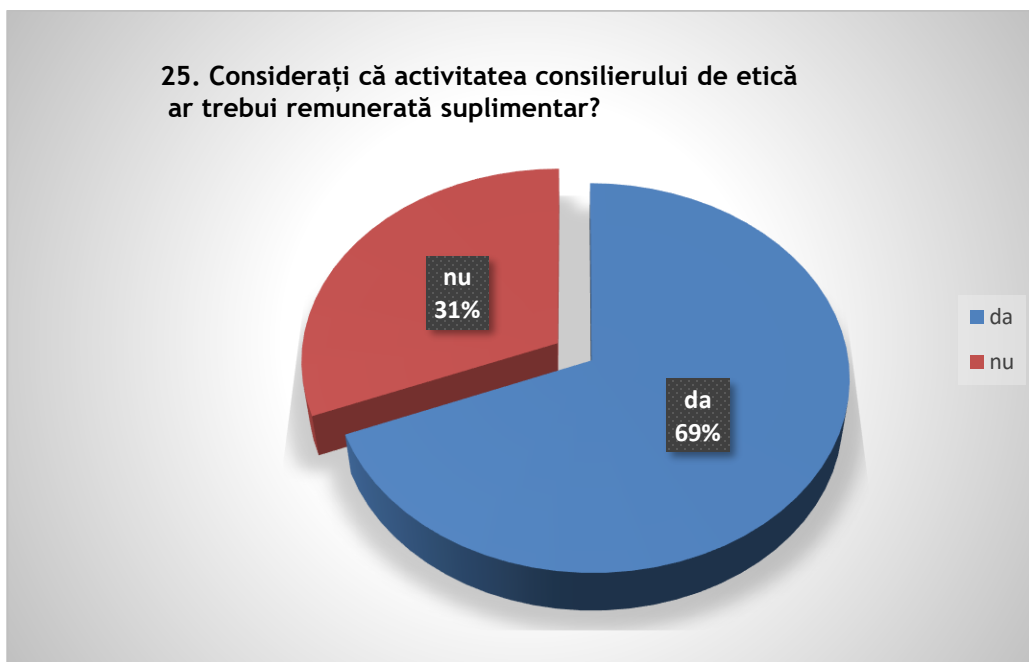

Fig. 25.2.

Intervale procent din atribuții consilier de etică	Răspuns întrebare nr. 25 Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui remunerată suplimentar?			
	Da	%	Nu	%
Până la 10% (inclusiv)	607	63,0%	300	69,1%
Între 11% - 20%	235	24,4%	91	21,0%
Între 21%-30%	94	9,8%	28	6,5%
Între 31%-40%	15	1,6%	7	1,6%
Între 41%-50%	13	1,3%	8	1,85%
Total	964	100%	434	100%

Fig. 25.3.

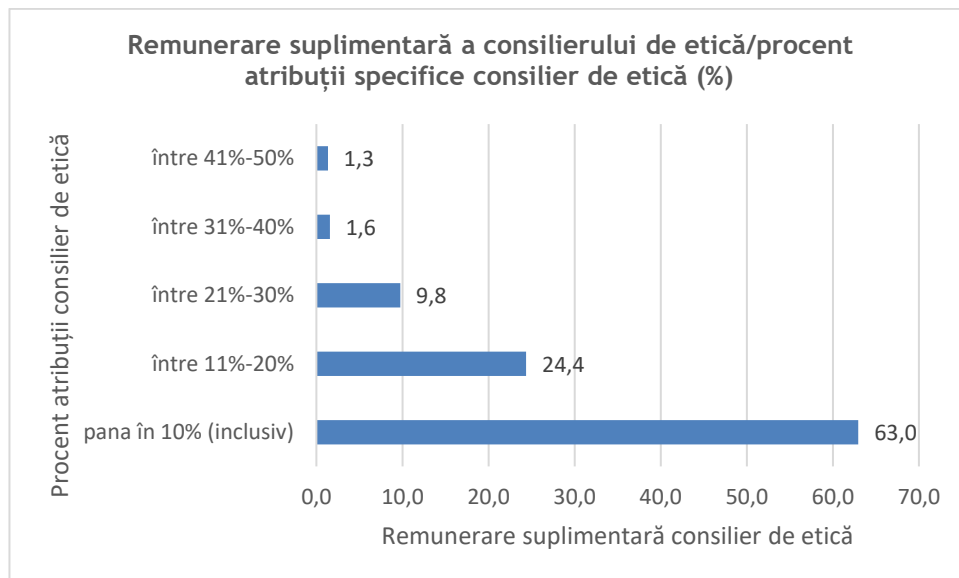
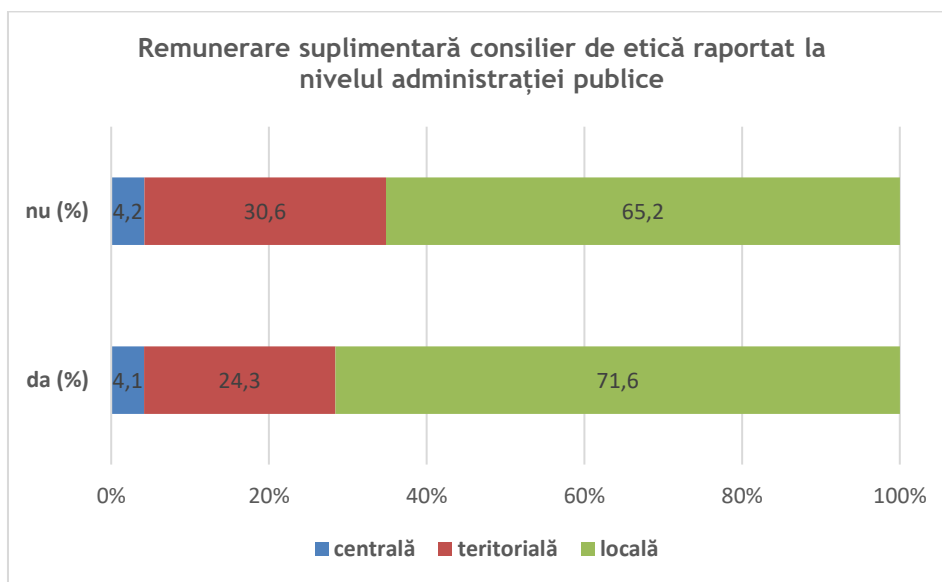

Fig. 25.4.

Întrebarea 26.

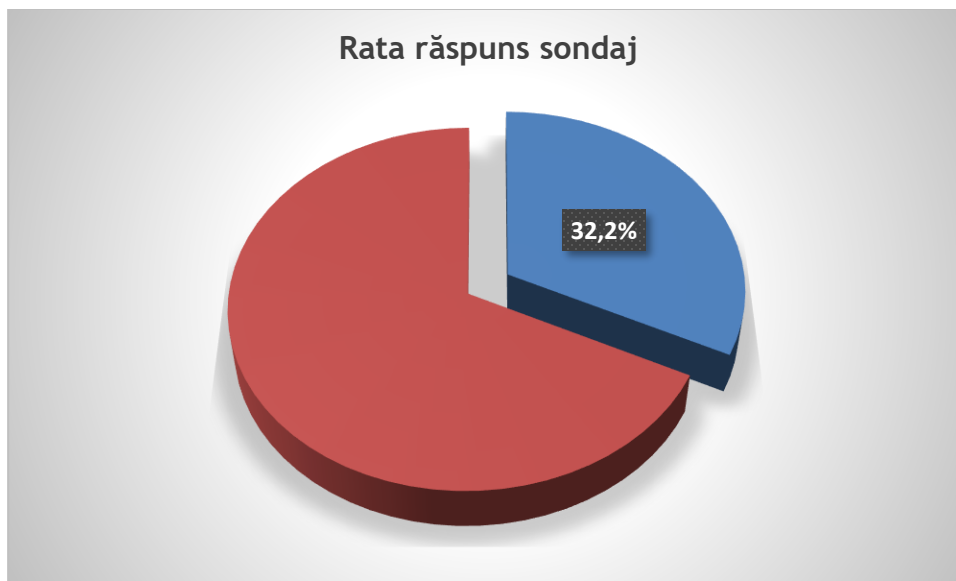
Vă rugăm să indicați nivelul autorității sau instituției publice din care faceți parte:

- Administrație publică centrală
- Administrație publică locală
- Administrație publică teritorială

Rata de răspuns sondaj = (nr. respondenți instituționali) * 100 / (nr. total autorități și instituții publice din MigBook¹) (Fig. 26.1).

Rata de răspuns a fost de 32,2% reprezentând apoximativ o treime dintre autoritățile și instituțiile publice din România (care au funcționari publici, respectiv un consilier de etică) care au răspuns la sondaj.

Fig. 26.1

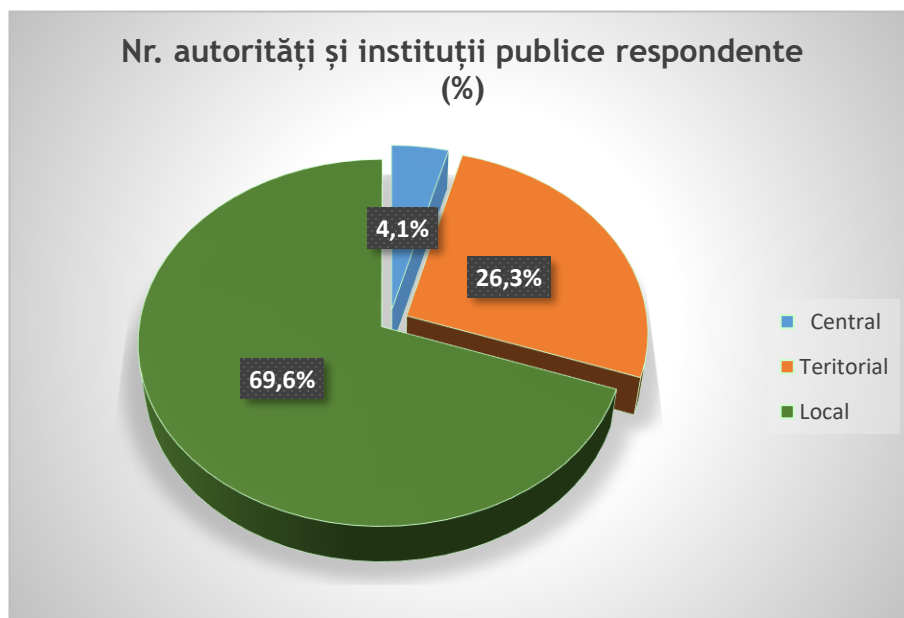

Rata de răspuns/nivel administrativ = (nr. respondenți instituționali) * 100 / (nr. total autorități și instituții publice respondente) (Fig. 26.2).

Nivel administrativ	Nr. autorități și instituții publice respondente	Rata de răspuns eșantion (%)	Nr. total de autorități și instituții publice din MigBook	% în MigBook
Central	58	4,1%	97	2,2%
Teritorial	367	26,3%	751	17,3%
Local	973	69,6%	3.493	80,5%
Total	1.398	100%	4.341	100%

¹ MigBook - Sistemul integrat de management al funcțiilor și funcționarilor publici al ANFP

Fig. 26.2

Întrebarea 27.

Vă rugăm să precizați care este vechimea dvs. în administrația publică.

O analiza a distribuției răspunsurilor furnizate indică faptul că vechimea medie în administrația publică a consilierilor de etică este de 14,5 ani.

<i>Întrebarea 27. Vă rugăm să precizați care este vechimea dvs. în administrația publică.</i>	
<i>Vechimea în administrația publică (nr. ani)</i>	<i>% procent (din eșantion)</i>
vechime sub medie	47,8%
vechime medie și peste	52,2%

În plus, testele comparative semnaleză următoarele:

- Consilierii de etică din cadrul administrației publice centrale au, în general, o vechime mai mare (în medie, cu 1,5 ani) - față de cei care provin din instituțiile publice teritoriale și locale;
- Persoanele care au mai avut calitatea de consilier de etică au o vechime mai mare (în medie, cu 5 ani) în administrația publică (indiferent de profilul instituțional de apartenență - central, teritorial sau local).

VII. Profilul instituțional²

Din analiza profilului instituțional se constată că:

- Reprezentanții administrației publice teritoriale și locale au mai avut calitatea de consilier de etică anterior completării cadrului legal specific consilierului de etică prin H.G. 931/2021, și mai puțin cei din administrația publică centrală;
- În legătură cu nivelul de cunoaștere privind intenția/ opțiunea altor colegi funcționari publici de a dobândi calitatea de consilier de etică s-a constatat că acesta este mai ridicat în cazul administrației centrale, inclusiv teritoriale (poate că procesele de comunicare internă sunt mai bine facilitate în cadrul instituțiilor publice mari și/sau poate că numărul redus de personal, specific administrației locale, determină o dorință scăzută de a dobândi calitatea de consilier de etică);
- Din perspectiva mijloacelor necesare îndeplinirii atribuțiilor de consilier de etică, reprezentanții administrației centrale (inclusiv teritoriale) au semnalat o mai bună asigurare a spațiului necesar desfășurării activității (comparativ cu spațiul pus la dispoziție de instituțiile administrației publice locale); probabil că disponibilitatea spațiului fizic depinde de capacitatea administrativă (spații, birouri, ponderea acestora per angajat etc.);
- Procedurile specifice activității de consiliere etică (întocmite conform Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice) sunt mai des întâlnite în administrația publică locală și mai rar în administrația centrală (inclusiv teritorială).
- Instituțiile publice din administrația publică teritorială au menționat mai des faptul că au adoptat un cod de conduită (în contextul prevederilor Standardului 1 - Etica și integritatea din Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018), comparativ cu desemnările mai rare semnalate de instituțiile locale, respectiv centrale.
- Consilierii de etică din instituțiile administrației publice centrale au menționat mai des situații în care li s-a solicitat acordarea de consiliere etică/ au adresat solicitări scrise pentru consiliere etică, situațiile fiind mai puțin frecvente în cazul consilierilor de etică din cadrul administrației publice locale;
- În cazul instrumentelor utilizate pentru prevenirea încălcării normelor/ standardelor de conduită s-a constatat că sunt mai des menționate ședințele de consiliere etică - de către reprezentanții administrației publice locale, mai rar utilizate în cazul administrației centrale (inclusiv teritoriale);
- În privința mijloacelor de informare a funcționarilor publici cu privire la cadrul normativ în domeniul eticii s-au constatat următoarele:
 - ✓ corespondența electronică este mai des utilizată de către reprezentanții instituțiilor centrale (mai ales teritoriale) și mai rar în administrația publică locală;
 - ✓ similar, sesiunile de informare online sunt mai des utilizate de către reprezentanții instituțiilor centrale (mai ales teritoriale) și mai rar în administrația publică locală;
 - ✓ în schimb, sesiunile de informare cu prezență fizică sunt mai des utilizate de către reprezentanții instituțiilor locale și mai rar în administrația publică centrală (inclusiv teritorială);
 - ✓ afișarea la avizier este un mijloc de informare des utilizat de către reprezentanții instituțiilor teritoriale și locale, dar mai rar utilizat în administrația publică centrală;

² Analiza în profil instituțional s-a realizat pe baza unor teste statistice specifice (semnificație corelatică)

- ✓ în general, reprezentanții instituțiilor teritoriale au desemnat minim un mijloc de informare (din cele 4 predefinite) - desemnările de tipul “niciunul dintre acestea” fiind asociate preponderent celorlalte 2 categorii de profil (nivel local și central). O restrângere a palierelor de analiză (central versus local), arată că, în medie, numărul de mijloace de informare menționate este mai mare în cazul administrației centrale (inclusiv teritoriale), putem vorbi mai degrabă de o diversitate a utilizării mijloacelor de referință (cu accent pe mijloace din aria TIC);
- Rezumând, distribuția utilizării unui mijloc de informare sau altul depinde de capacitatea administrativă și/ sau cultura organizațională (inclusiv de digitalizarea unor procese) în sensul în care:
 - ✓ corespondența electronică, sesiunile de informare online sunt tipice palierului central;
 - ✓ sesiunile de informare cu prezență fizică și afișarea la avizier sunt mijloace de informare mai des semnalate de către reprezentanții instituțiilor și autorităților publice locale;
- Reprezentanții administrației centrale apreciază că nivelul sprijinului acordat de către conducere în desfășurarea activității de consilier de etică este mai ridicat, comparativ cu evaluările mai critice, furnizate de reprezentanții instituțiilor și autorităților publice locale;
- Frecvența participării la programe de formare și perfecționare profesională în domeniul eticii este mai ridicată în cazul instituțiilor centrale (inclusiv teritoriale) și mai scăzută în cazul administrației publice locale, probabil în dependență de resursele financiare și de politicile de formare și/ sauresurse umane;
- Numărul mediu al dificultăților întâmpinate în îndeplinirea atribuțiilor de consilier de etică este mai ridicat în cazul instituțiilor și autorităților publice locale, comparativ, reprezentanții instituțiilor centrale semnalând mai puține dificultăți;
- Frecvența manifestării situațiilor de încălcare a normelor de conduită/ standardelor de conduită a funcționarilor publici este mai ridicată în cazul instituțiilor și autorităților publice locale în ceea ce privește relația cu cetățenii și în relația cu reprezentanți ai altor instituții. Posibili factori explicativi ar putea fi:
 1. grad de expunere mai ridicat (relația cu cetățenii, mai ales în comunitățile mici, în care informarea și cunoașterea reglementărilor și a drepturilor sunt mai scăzute);
 2. poziționarea instituțională (relații de subordonare și/ sau control - de exemplu, relația dintre primărie și Consiliul Județean, Instituția Prefectului etc.);
- Comparativ cu notele colectate de la reprezentanții instituțiilor și autorităților publice locale, cele furnizate de respondenții care sunt angajați în instituțiile centrale sunt mai mari în ceea ce privește:
 - ✓ accesul la formatele online de raportare;
 - ✓ modul de completare și transmitere a informațiilor cuprinse în formatele online de raportare.
- Frecvența transmiterii mesajului³ de completare a formatelor online de raportare (conținând linkurile pentru completarea acestora) este mai ridicată în cazul instituțiilor publice de nivel teritorial și mai scăzută în cazul instituțiilor publice din cadrul administrației publice centrale.
- După cum am arătat în capitolele anterioare, se constată un nivel mai ridicat de opțiuni pro modificarea statutului temporar de consilier de etică în sensul permanentizării acestuia și pro-remunerare suplimentară în cadrul respondenților aparținând administrației publice locale, și mai puțin la nivelul administrației publice teritoriale și centrale, ponderea în

³ De către responsabilul cu gestiunea portalului de management al funcțiilor publice și al funcționarilor publici.

eșantion a celor care pledează atât pentru reglementarea funcției de consilier de etică cât și pentru remunerarea suplimentară fiind în proporție de 36,9%.

VIII. Reprezentativitate în profil instituțional

Din totalul de autorități și instituții publice pe baza cărora s-a realizat sondajul, 1398 au transmis chestionarele completate, ceea ce reprezintă o respondență de 32,2%. Dintre acestea, 973 sunt autorități și instituții publice locale, 367 autorități și instituții publice teritoriale, iar 58 sunt autorități și instituții publice ale administrației publice centrale.

Tabel - analiză pe cele 3 niveluri administrativ - teritoriale

eșantion			Migbook			dif	Grad acoperire
Nivel	nr. instituții	%	nr. instituții	% nr. instituții			
administrația publică centrală;	58	4.1	97	2.2	+ 1.9	59.8%	
administrația publică teritorială;	367	26.3	751	17.3	+ 9.05	48.9%	
administrația publică locală;	973	69.6	3,493	80.5	(-) 10.9	27.9%	
Total	1,398	100%	4,341	100%		Global 32.2%	

Gradul de acoperire a fost calculat la nivel județean și regional, dar numai pentru instituțiile publice din administrația publică teritorială (servicii deconcentrate, reprezentanții Guvernului în teritoriu), respectiv locală (primării, consilii județene, servicii publice de interes local sau județean) - deoarece instituțiile din administrația publică centrală sunt concentrate (aproape exclusiv) în municipiul București, respectiv în regiunea București-Ilfov;

Grad de acoperire = (nr. respondenți instituționali la nivel de județ sau regiune* 100) / nr. de instituții la nivel de județ sau regiune;

- 🚦 la nivel administrației publice centrale, gradul de acoperire a fost de aproape 60%;
- 🚦 la nivel teritorial, gradul de acoperire a fost de aproape 49%;
- 🚦 la nivelul administrației publice locale, gradul de acoperire a fost de aproape 28%;

Pe niveluri administrativ-teritoriale (administrație publică centrală, teritorială și locală) s-a constatat că:

- 🚦 ponderea respondenților instituționali din administrația publică centrală (eșantion) este similară ponderii la nivelul sistemului administrației publice centrale (conform înregistrărilor din baza de date MigBook);
- 🚦 ponderea respondenților instituționali din administrația publică teritorială (eșantion) este mai mare cu 9% decât ponderea la nivelul sistemului administrației publice teritoriale (conform înregistrărilor din baza de date MigBook);

- ✚ ponderea respondenților instituționali din administrația publică locală (eșantion) este mai mică cu 11% decât ponderea la nivelul sistemului administrației publice locale (conform înregistrărilor din baza de date MigBook);

Practic avem o suprareprezentare la nivel teritorial și o subreprezentare la nivelul administrației publice locale (dar aici trebuie ținut cont de faptul că instituțiile publice din administrația locală reprezintă 80,5% din totalul instituțiilor publice care au funcționari publici, numai primăriile de comună reprezentând aproape două treimi din totalul instituțiilor publice).

Deși sondajul nu are caracter probabilistic, fiind unul de disponibilitate (au fost invitate să răspundă la chestionar toate instituțiile publice din sistemul administrației publice care au funcționari publici) el poate fi considerat reprezentativ - din perspectiva ratei de răspuns și a distribuției răspunsurilor în profil instituțional (administrație publică centrală, teritorială⁴ și locală) și teritorial (județ, regiune).

Din punct de vedere metodologic, analiza distribuției pe niveluri administrative și în profil teritorial indică faptul că:

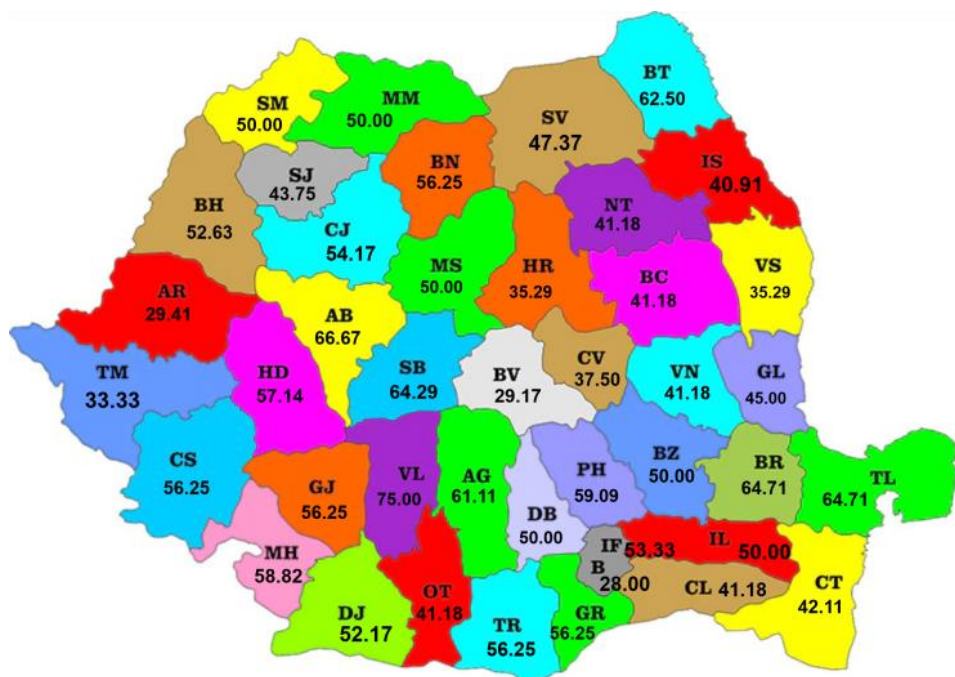
- ✚ sondajul de disponibilitate poate fi asimilat unei eșantionări pe cote;
- ✚ rezultatele obținute în cadrul eșantionului de disponibilitate pot fi extrapolate⁵ la nivelul întregii populații statistice (reprezentat de totalitatea instituțiilor din sistemul administrației publice în care sunt angajați funcționari publici, respectiv au un consilier de etică, potrivit normelor care reglementează calitatea de consilier de etică).

⁴ Din rațiuni metodologice (legate de distribuția serviciilor publice deconcentrate la nivel județean și regional), am tratat administrația publică teritorială ca palier de analiză distinct, deși aceasta face parte tot din administrația publică centrală.

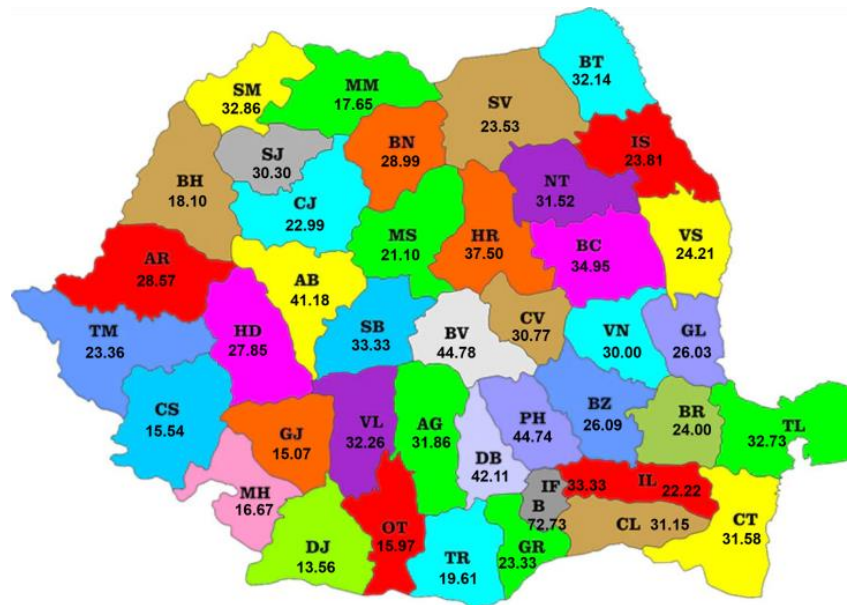
⁵ Dacă ar fi existat posibilitatea eșantionării probabilistice, marja de eroare ar fi fost de (+/-) 2,16%.

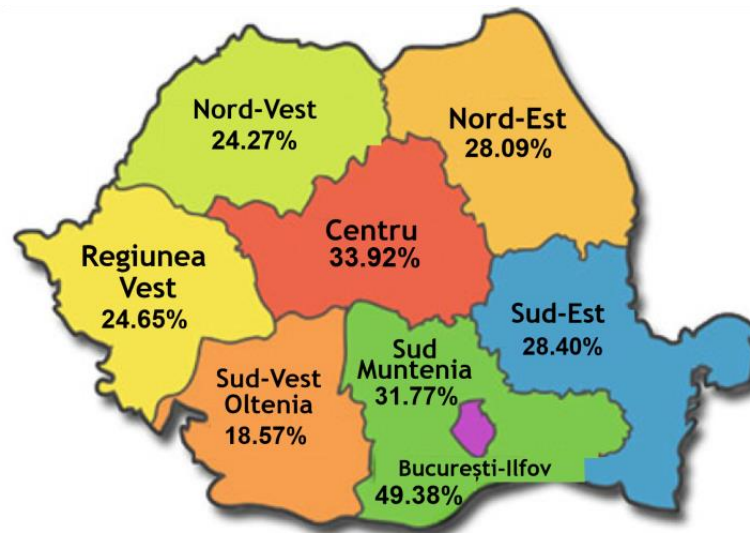
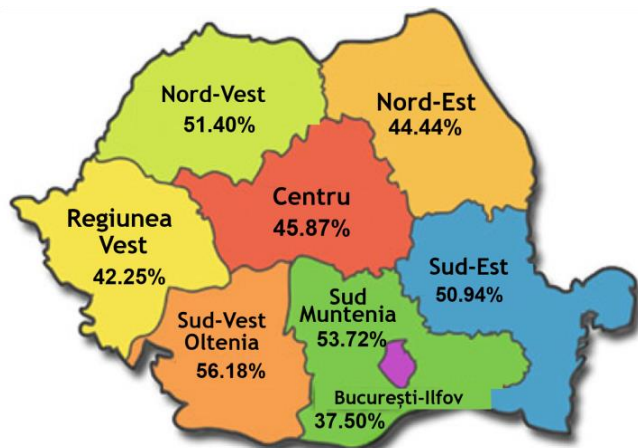
Hărți

Grad de acoperire în profil județean - administrație publică teritorială

Grad de acoperire în profil județean - administrație publică locală

CHESTIONAR

de evaluare a implementării legislației specifice în domeniul eticii

(pentru consilierii de etică)

DESEMNAREA CONSILIERULUI DE ETICĂ

1. Desemnarea dvs. în calitate de consilier de etică al autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea, s-a realizat potrivit prevederilor procedurii de desemnare a consilierului de etică reglementată de H.G. nr. 931/2021?

- *Da*
- *Nu*

2. În situația în care răspunsul este afirmativ la întrebarea anterioară, precizați dacă aveți cunoștință despre faptul că și-au manifestat opțiunea de a dobândi calitatea de consilier de etică și alți colegi funcționari publici?

- *Da*
- *Nu*

3. Ați mai avut calitatea de consilier de etică în cadrul autorității sau instituției publice?

- *Da*
- *Nu*

ACTIVITATEA CONSILIERULUI DE ETICĂ

4. În fișa postului funcției publice deținute, atribuțiile corespunzătoare calității de consilier de etică reprezintă un procent din totalul atribuțiilor postului ocupat, care se încadrează în următoarele intervale:

- *Până la 10%*
- *Între 10% - 20%*
- *Între 20%-30%*
- *Între 30%-40%*
- *Între 40% - 50%*

5. Pe o scală de la 1 (în foarte mică măsură) la 5 (în foarte mare măsură) precizați în ce măsură v-au fost asigurate următoarele mijloace necesare îndeplinirii atribuțiilor de consilier de etică:

- *spațiu corespunzător desfășurării activității de consiliere etică*
- *resurse informaționale (de ex., reviste de specialitate, acces la noutăți legislative etc.)*
- *resurse logistice (de exemplu, conexiune internet, imprimantă, PC).*

6. În cadrul autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea există o procedură specifică activității de consiliere etică, întocmită conform Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice?

- *Da*
- *Nu*

7. La nivelul autorității sau instituției publice în care vă desfășurați activitatea a fost adoptat un cod de conduită, în contextul prevederilor Standardului 1 - Etica și integritatea din Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice?

- *Da*
- *Nu*

8. De când ați fost desemnat consilier de etică vi s-a solicitat acordarea de consiliere etică/ați adresat solicitări scrise pentru consiliere etică?

- *Da*
- *Nu*

9. Ce instrumente dintre cele menționate mai jos ați utilizat pentru a preveni încălcarea normelor/standardelor de conduită?

- *Ședințe de consiliere etică*
- *Chestionare aplicate cetățenilor și beneficiarilor direcți ai activității autorității/instituției publice*
- *Analiza sesizărilor și reclamațiilor formulate de cetățeni și de ceilalți beneficiari ai activității autorității/instituției publice*
- *Semnalarea de practici sau proceduri instituționale care ar putea conduce la încălcarea normelor de conduită*
- *Niciunul*
- *Altele:.....*

10. Ce mijloace de informare a funcționarilor publici cu privire la cadrul normativ în domeniul eticii dintre cele menționate mai jos ați utilizat cel mai des?

- *Corespondența electronică*
- *Sesiuni de informare online*
- *Sesiuni de informare cu prezență fizică*
- *Afișare la avizier*
- *Niciunul*
- *Altele:.....*

11. Pe o scală de la 1 (în foarte mică măsură) la 5 (în foarte mare măsură), cum apreciați nivelul sprijinului acordat de către conducerea autorității sau instituției publice în desfășurarea activității de consilier de etică?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

12. Ați participat la programe de formare și perfecționare profesională în domeniul eticii de când ați dobândit statutul de consilier de etică?

- *Da*
- *Nu*

13. Care considerați că sunt principalele dificultăți dintre cele menționate mai jos, pe care le întâmpinați în îndeplinirea atribuțiilor de consilier de etică?

- *Nu există sprijin din partea conducerii autorității sau instituției publice*
- *Lipsa de interes a funcționarilor publici pentru activitatea desfășurată de consilierul de etică*
- *Neîncrederea colegilor funcționari publici în caracterul confidențial al activității de consiliere etică*
- *Niciuna*
- *Altele:.....*

RESPECTAREA NORMELOR DE CONDUITĂ

14. Apreciați că cele mai dese situații de încălcare a normelor de conduită/standardelor de conduită ale funcționarilor publici se manifestă:

- *În relația cu colegii din instituție*
- *În relația cu superiorul ierarhic*
- *În relația cu cetățenii*
- *În relația cu reprezentanții ai altor instituții*

15. Enumerați câteva măsuri despre care apreciați că ar contribui la îmbunătățirea conduitei profesionale a funcționarilor publici?

.....

MODALITATEA DE RAPORTARE

16. Pe o scală de la 1 (în foarte mică măsură) la 5 (în foarte mare măsură) precizați cum apreciați următoarele aspecte ale procesului de raportare către ANFP a informațiilor privind implementarea principiilor aplicabile conduitei profesionale a funcționarilor publici și a normelor/standardelor de conduită a funcționarilor publici, precum și a procedurilor administrativ-disciplinare aplicabile funcționarilor publici în cadrul autorităților și instituțiilor publice, în conformitate cu Metodologia aprobată prin OPANFP nr. 26/2022?

- *Accesul la formatele online de raportare*

- *Modul de completare și transmitere a informațiilor cuprinse în formatele online de raportare*
- *Claritatea instrucțiunilor tehnice din cuprinsul formatelor online de raportare*

17. În situația în care ați întâmpinat dificultăți în procesul de raportare către ANFP de la intrarea în vigoare a OPANFP nr. 26/2022 prin care a fost aprobată Metodologia de completare și transmitere a informațiilor privind implementarea principiilor aplicabile conduitei profesionale a funcționarilor publici și a normelor/standardelor de conduită a funcționarilor publici, precum și a procedurilor administrativ-disciplinare aplicabile funcționarilor publici în cadrul autorităților și instituțiilor publice, descrieți pe scurt problemele identificate.

.....

18. Precizați ce aspecte ați dori să fie îmbunătățite în procesul de raportare a consilierilor de etică către ANFP reglementat de Metodologia aprobată prin OPANFP nr. 26/2022.

.....

19. Cum apreciați informațiile comunicate de ANFP prin site-ul propriu și prin mijloacele social media pentru consilierii de etică?

- *1. Nesatisfăcătoare*
- *2. Satisfăcătoare*
- *3. Bune*
- *4. Foarte bune*

20. În situația în care la întrebarea anterioară s-a ales răspunsul 1-2, precizați care sunt aspectele care necesită îmbunătățire din partea ANFP?

.....

21. Responsabilul cu gestiunea portalului de management al funcțiilor publice și al funcționarilor publici v-a transmis în timp util mesajul conținând linkurile de completare a formatelor online de raportare?

- *Da*
- *Nu*

OPȚIUNI DE REGLEMENTARE

22. Considerați că normele de conduită/standardele de conduită care rezultă din îndatoririle funcționarilor publici prevăzute de Codul administrativ sunt:

- *Ambigue*
- *Clare*
- *Insuficiente*
- *Suficiente*

23. Indicați alte norme de conduită care apreciați că ar putea fi reglementate ca norme/standarde de conduită a funcționarilor publici?

.....

24. Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui reglementată ca funcție publică de sine stătătoare?

- *Da*
- *Nu*
- *Nu știu*

25. Considerați că activitatea consilierului de etică ar trebui remunerată suplimentar?

- *Da*
- *Nu*

INFORMAȚII REFERITOARE LA CONSILIERUL DE ETICĂ

26. Vă rugăm să indicați nivelul autorității sau instituției publice din care faceți parte:

- Administrație publică centrală
- Administrație publică locală
- Administrație publică teritorială

27. Vă rugăm să precizați care este vechimea dvs. în administrația publică:

< 1 an;

între 1-5 ani;

între 5-10 ani;

între 10-15 ani;

>15 ani